

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs sor egy-zer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Visszhang a tisztviselők köréből.
Írta: Lengyel Sándor dr.
Az ország vezére.
Metild főhercegnő üsletel.
Nassády Iván működése.
Megtorlás a gyalánatért.
Brück Gyula meghalt.
Vizsgálat az aradi telefonnál.
Egy uriaszony és egy cigánybunda.
Egy hercegi válópör.
Vasquez grófnő Szendrey ellen.
Az én színeskedésem. Írta: Brück Gyula dr.
Az áruló holt szem.
A katonaság a politikában.
Amirői beszédek.
Páter Albert.
Tárcsa: Találkozások. Írta: Kocsán János.
Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.
Írta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

Visszhang a tisztviselők köréből.

Írta: Lengyel Sándor dr.

Ternova, március 8.

Valahol — talán Rochefoucauld írásai-
ban — olvastam egyszer, hogy a legtöbb
jóbarát beleun a barátságba, mint a hogy
a legtöbb jámbor ember a jámborságba.
Urbán Iván nem ezek közül való. Ő ma
is tartja a barátságot, mikor már nem
kell velünk vesződnie, ő ma is velünk
érez az ő becsületes, nemes lelkével, mi-
kor már nincs többé a soraink előtt. Iga-
zabb barátunk nem volt és nem is lesz
egyhamar nekünk tisztviselőnek, mint a
milyen ő.

Vártuk a szavát. Éreztük, hogy senki
több joggal nem szólhat hozzánk, mint ő,
aki akkor is, mikor parancsolónk lehe-
tett volna, apánk volt.

Tudtuk, hogy meg fog szólalni, ha
minket bajban lát, amint előre tudtuk azt
is, hogy nagyon fájhat neki a mi sor-
sunk. Ez a gyötrelmes vergődés törvény
és parancs, kenyér és becsület között.

Hogy mit fog nekünk mondani, ki ne
tudta volna azt is előre? Az első szava,
hogy ez lesz: „ti szegény tisztviselők” és
csak a második szava: „te szegény hazám”!
oh, de be jól tudtam én azt mind. Ez
Urbán Iván, megismerem. Csak neki, egye-
dül neki fájhat az olyan nagyon, hogy
nehéz sorsa van a szegény tisztviselő-
lőnek.

Nagy megnyugvás nekünk az ő jósa-
gos szava. Hiszünk neki, mert benne so-
hase csalódtunk; követjük őt, mert a mit
ő akar, azt csak mi éreztünk akarja. Ugy
lesz, a mint tanácsolja: megállunk a he-
lyünkön és ott vérezünk el, a hová állit-
tottak.

Hitvány katona az, aki elhagyja az
őrállását addig, a mig nem golyó teriti
le. Mi maradunk, szemébe nézünk az el-
lenségnek és védünk minden talpalattnyi
földet az utolsó lehetetünkig.

Urbán Iván becsületes szándékai ellen
senkinek sem lehet szava. Nekem sem, a
ki pedig a szélsőségig radikális elveimmel
alighanem egyedül állottam és állok tiszt-
viselőtársaim között. Magam is azt mon-

dom: igaza van. Most már minden esetre
igaza.

Ha vártunk addig, a mig a törvényte-
len hatalom reánk szabadította embereit,
most már gyávaság volna tőlünk megfu-
tamodni és prédául hagyni az ország né-
pét, melynek mi — a tisztviselők — va-
gyunk utolsó menedéke. Az ellenség csak
a mi testünkön keresztül juthasson a nem-
zethez: ez most a kötelesség, a hazafiság
és az egyedüli törvény.

Néhány héttel, vagy néhány hónappal
ezelőtt talán másként lehetett és kellett
volna cselekednünk. Akkor még fontolóra
vehettük volna, — szerintem kellett is
volna — hogy vajon vállalkunk-e közössé-
get a törvénszegéssel és a jogfosztással;
fontolóra vehettük volna, hogy maradunk-e
a hivatali közösségben azokkal, a kik ha-
dat üzentek a nemzet ősi jogainak és lel-
ketlenül gázolják, tiporják állami életünk
legbecsesebb javait? — de most már, a ti-
zenkettedik óra után, többé nem tétováz-
hatunk. Maradtunk, tehát állanunk kell a
helyünket. Ha kell, ott fogunk elpusz-
tulni.

Először mi és csak azután az ország!
Álláspontom e kérdésben fedi eszerint
Urbán Iván fejtegetéseit. Szükségből, és
csakis kényszerítő szükségéből meg lehet
és meg kell nyugodni abban, hogy a me-
gye tisztviselője ne adja át helyét a ha-
talom szemérről szedett kreaturáinak, de
teljesítse kötelességét addig, mig hű ma-
radhat hazájához és esküjéhez.

Találkozások.

Írta: Kocsán János.

A mult, az emlék.
Soha el nem alszik; visszajár, kísért. Rád
talál uton-utfélen.
Egy futó mosoly, mely valamikor neked
szólt, elég, hogy bearanyozzon egy egész
életet.
Es egy harmatcseppnyi köny, mely miat-
tad hullott, vádolód lehet egy hosszú életen.
Elborultat fölötted az ég, Erhet csapás,
veszteség. Az az egy mosoly átragyogja a két
ségecsés éjjelét is.
Es körülvehet fény, ragyogás. Emlékeid
fátyolán csillanjon át az a könyecsepp. Es ősz-
szeomlik a büszke lélek.
Feltámad az egész mult. Új életre kel min-
den emlék. Viharos érzések rajzanak a szí-
vedben.
A boldog ember megrozkad és sir.
Es a könyecsepp panaszol, vádol...

Csillagsugaras nyári éjszaka volt, mikor
találkoztak.
A kinek a lelkét nem égeti vágy, nem
korbácsolja se gond, se emlék, — alszik
ilyenkor.
Csak itt ott a törpe fenyők sűrűjében lát-
hattál volna még néhány alakot, párosával vagy
egyesével üve a fürdő esplanade ján, vagy las-
su léptekkel sétálva fel és alá.

Talán ugyanabban a pillanatban, ugyanz
a gondolat üzte ki mindkettőt a szűkre mért
cellából, amit a koldus szegény s csak a fős-
ges természetűtől gazdag nyári üdülőhely uzso-
rása jónak látott vendégszobának nevezni.

Es találkoztak.
Nem volt nehéz felismerüők egymást, noha
tiz év előtt találkoztak utoljára, mikor az ün-
nepelt szépségű Rihmer Ida férjhez ment az
élelmedett, de dús-gazdag Szentpály Tamáshoz.

Vilámok cikláztak akkor az égen. Es ren-
gett a föld, hullott a csillag, mint az eső.
Igy képzezte legalább akkor Kövendí Pál,
a dalás „szegény-legény”, a hogy a fiatal
vármegyei ügyészt némi elismeréssel és némi
maliciával a megye székvárosának előkelősége
elnevezte.

Pál el sem képzelhette, hogy ez a nagy
esemény elmúlhatna a nélkül, hogy a termé-
szet e fölött való felháborodásának néhány
kénköves menykő és hasonló jelenségek alak-
jában kifejezést ne adjon. Mikor már ország-
világ tudta, hogy a szép Rihmer Idának ő a
választott párja!

A természet azonban nyugodt maradt.
Verőfényes áprilisi napon megvolt az es-
küvő. Es Szentpály Tamás elvitte szép asszo-
nyát a hetedik vármegyébe egyik birtokára.
Rossz néven vették ugyan tőle, de egyébként
mindenki okos dolognak vélte.

A szóbeszéd lassacskán elhallgatott. Kö-
vendí Pál pedig — mindenek ámulatára —
egyszerre csak jó utra tért, megkomolyodott.

A kávéházak velencei tükreit immár nem
fenyegetie semmi veszély. Kiment a divatból a
régli nótá, mely annyiszor sirt fel enyhe nyári
éjszakákon egy virágos ablak alatt:

„Te vagy, te vagy barna kis lány
Szemem, lelkem fénye...”
Nem borult már Pál a cigány hegedűjére.
Nem üldözte ki a békes, dominózó filisztere-
ket gavalléros kötekedésével, csakhogy magá-
ban mulathasson.

Csendes lett és komoly.
Es most találkoztak.
Mikor egymás mellé értek a szélesvállu
dalás alakú férfi és a sugár, karcsu asszony,
szó nélkül megálltak.

Es álltak szóltanul, csak a kezeik kapcsó-
lódak egybe, szinte elválaszthatatlanul.

Az asszony tért előbb magához.

— Tudtam Pál, hogy jön, hogy ma meg-
érkezik. Véletlenül olvastam a sürgönyet, mely-
ben szobát kért. Meddig marad?

— Nem tudom. A vendég-önyvben láttam a
névét; nem tudtam, hogy itt van.

— El se jött volna ide, ha tudja, ugy-e?
Haragszik még mindig reám?

Ha az asszony ezt enyelgőn, tréfálkozva
mondja, Pál sarkon fordul és ott hagyta volna.

De nem volt a hangjában sem tréfa, sem
enyegés. Kérőn, szinte esedezve mondta,
mintha bocsánatért könyörögne. Ez meghatotta
a férfit.

— Nem, Ida, már nem. Volt idő, hogy
reszkettém a gondolatára is, ha találkozánk

Meg vagyok győződve, hogy Urbán Iván is úgy értette ezt, a mint nem is érthette másként. Becsület árán vásárolt kenyeret még az ő jó lelke sem kínálhat oda a tisztviselőnek, akármilyen aggódó szeretettel nézi is nehéz sorsunkat.

Nem tudom, volt-e szükség arra, hogy ezeket elmondjam, vagy sem. De én úgy érzem, hogy Urbán Iván hozzánk való meleg barátságát illet neki megköszönni. Egyszerű szó, mit neki adhatunk, de olyan időket élünk, mikor nem csupán a levegő forró körülöttünk, de a hála is melegebb, bensőbb és őszintébb, mint máskor.

Es küldjük neki üzenetünket, hogy szavai szívékhöz találtak. Megnyugtattak, bátorítanak, megerősítik lelkeinket. Ki így tud hozzánk szólni, megszűnhetett-e az vezérünk lenni?

Az ország vezére.

(Röpirat Kossuth Ferenc címére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Méray Horváth Károly volt aradi, jelenleg budapesti lapszerkesztő a fenti címen röpiratot bocsátott ki az általános választójog érdekében. A röpirat befejező passzusai, melyekből az egész füzet iránya kiolvasható, így hangzanak:

Vezér ur, önök nem fognak egyebet tehetni, mint az ország elé azzal kiállni, hogy önök ma csakis az általános választójogot akarják és a függetlenségi küzdelmüket ennek az alapján folytatni.

Önöknek, a függetlenségi pártnak, ma nincs is jelszavuk, amivel a választók elé mehessenek. Egyetlen egy volna: a forradalom. Ebbe azonban nem akarják belevinni az országot. Egyéb pedig 67. Legfeljebb a függetlenségi pártnak ama bizonyos hazafias nimbuszát vihetnék a választási harcba. De azután nem is tudnának vele tovább mit csinálni. Mert forradalomba még se vinnék az országot, ha még oly nagy többséggel jönnének vissza. Mindig csak a 67-esekkel csinálnának konzervatív ellenállást. Mozdulni se tudnának tőlük. Az országban pedig mind nagyobb lenne az elégtu-

letlenség. A nemzetnek az az egész hatalmas hullámverése, amely változtatni akar a mai állapotokon, amely az általános választójoggal az országnak éppen az új, az 1848 és 1867 óta keletkezett, dolgos, gazdasági, munkájából gyarapodó új világát akarja az ország dolgának intézéséhez hozni, — ez az óriási hullámverés, ha önöknek nem talál medret — hát hol?

Ma nincs önöknek egyéb jelszavuk a konzervatív 67-esekkel szemben: mint az általános választói jog.

Es önök kénytelenek lesznek ezzel az egyetlen egy programponnal előállni, hogy: megcsinálják az általános választójogot.

Ez gyönyörűen takar mindent. Semmi se lesz addig, amíg nincs meg az országos szavazás az általános választójog alapján. Semmiről sem mondanak le, csak mindenekelőtt a nemzetnek kell szóhoz jutnia.

Ha önök nem jönnek az általános választójog programjával, akkor, mint előbb láttuk, csak a forradalommal jöhetnének. Legfeljebb még a leszereléssel. Az pedig lehetetlen. Így azonban, az általános választójoggal, önök de-hogy szereltek le. Ezért, vezér ur, ismét fényes idea volt öntől a „fegyverszünet” gondolata. Lám, ön a genie intuíciójával ismét megjellette a kellő formulát. Igenis: „fegyverszünet”. Azaz félretesznek egyelőre mindent, csakis félretesznek, amíg a nemzet az általános választójog alapján nem nyilatkozott. Önök nem adnak fel semmit. Önök a nemzetre apellálnak. Szóval, az általános választójog gyönyörűen fed mindent. Es önök nem térhetnek ki előle. Önöknek kell azt megcsinálni. Es pedig nem aféle 67-es Tisza vagy Andrássy módra, holmi kis cenzus bővítéssel, hanem egészen ellenőkre.

Azaz: ott vannak önök is, ahol a király. Ugyanegy alapon. Egyet akarnak: a függetlenségi párt is, a király is. Az általános titkos választójogot!

Minden egyéb kaosz, bonyodalom, ellentét, összeütközés, jogmagyarázat, szörszálhasogatás, meg nem értés. De ezen a ponton együtt vannak. Egyet akarnak.

A király is, önök is, az általános választójoggal akarnak kibonyolódni.

Nos, itt van az a kormány, a mely elől ki nem térhetnek. Kormány azon pártokból, a me-

lyek az általános választójog alapján állanak. Es csupán erre a célra.

On pedig, vezér ur, akiről igazán a legnagyobb tisztelettel mondtam, hogy a koalícióban való szereplésében van valami mózesi, On aki intuíciójával, politikai geniejével csakugyan látnoki módon látta, hogy ezt az országot, mielőtt az ígért földjére ér, keresztül kell vezetni, a nemzeti szín borju imádatának veszélyei közt, a koalíció délibábjaival: ön lássa meg most, hogy itt vagyunk Jericho falai előtt.

Es Jericho falai, a maradiság várai, össze fognak dőlni a harsonától, ha ön megfuvatja a kürtöket, hogy:

— Általános választójogot a nemzetnek! Aztán megyünk tovább, egy új korszak felé!

Klotild főhercegnő üzletei.

(Tízmillión vevettség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 9.

Rossz gazdálkodás és alkalmazottainak sálárkodása — amint azt mai lapunkban röviden már megírtuk — anyagi zavarba döntötték Klotild főhercegnőt, József főherceg özvegyét. Udvari körökben az utóbbi időben nyílt titokként tudtak róla, hogy a főhercegasszony anyagi zavarokkal küzd, sőt beszéltek arról is, hogy a király, aki előtt nem maradt titokban rokonának vagyoni helyzete, be fog avatkozni a dologba. A főhercegasszony anyagi romlását azok a vállalkozások okozták, amelyekbe pénzügyi tanácsosai vitték bele. Ezeknek a spekulációknak és pénzügyi tranzakcióknak az eredménye, hogy Klotild főhercegnő kötelezettségei jóval felülmúlják magánvagyonát, amelyivel rendelkezik.

Klotild főhercegnő ez anyagi ügyeiről a következőket jelentik:

(A palota-építés.)

Klotild királyi hercegasszony két millió koronát kapott hozományul, a mely összeg saját vagyona volt. Ez a vagyon, a melyet 1864-ben, férjhezmenetele alkalmával fizettek ki neki, természetesen az évek folyamán kamatozás útján meggyarapodott. Üzleti vállalkozásokba a királyi hercegasszony csak 1896-ban bocsátkozott Unterauer udvari tanácsos javaslatára az Eskü-utli házak építésével. A házak, a melynek építése ötödfél millió koronába került, nagymértékben meg vannak terhelve. Már akkor feltűnt, hogy a királyi hercegasszony, a kiről tudták, hogy ő maga üzletekkel alig foglalkozott, hogyan bocsátkozik ilyen nagy tranzakcióba. 1904-ben kezdődtek azok az üzleti vállalkozások, a melyekbe a királyi hercegnő szintén Unterauer tanácsára bocsátkozott s a melyek a mostani nehézségek okozói lettek.

(Az enyvgyár.)

Az időben Unterauer egy igen gazdagnak híresztelt Löw Alajos gyárigazgatóval, a Pesti első, spódium- és enyvgyár-részvénytársaság igazgatójával és főrésztulajdonosával kötött ismeretséget. A királyi hercegasszony titkári hivatala e vállalatnak nagyszámú részvényeit összevásárolta s mind mélyebben bocsátkozott bele a vegyipar gyáiban való részesedésbe. A királyi hercegasszony budapesti jogi képviselője, Szilágyi Artur Károly dr. ügyvéd volt, Löw a maga részéről Hofmeyer dr. vegyészeti gyárossal állott szorosabb üzleti összeköttetésben. Elhatározták, hogy konzorciumot létesítenek s Ausztria-Magyarország és Németország enyvgyár- és csontliszt-gyártással foglalkozó összes gyárait megveszik. Az általános fuzió nem sikerült, de igen szoros üzleti összeköttetés jött létre a berlini Scheidemandel-gyárral.

A konzorcium most három vállalatból áll.

... Már nem. Elmulik minden a világon! Le csendesül a vér. Lassan elzsibbad az agy. A szilaj, szerelmes szív egyre csendesebben dobban. Mire fölésszémünk, ámulva látjuk, hogy a féktelen gyönyörből, vagy az elbírhatatlan szenvedésből alig maradt egy gondolatnyi öröm, vagy ürm — emlékeztetőül.

— Es anélkül a parányi keserűség nélkül — ugy-e Pál — üres, tartalom nélkül való volna az élet?

A férfi meglepetten nézett föl. A nő folytatta csendesen:

— Csodálkozok, hogy a lelkébe látok? Meglepődik, hogy a legtitkosabb gondolatait az én ajkaimról hallja?

Hangja majdnem suttogóra vált. De szavaiiban szenvedély sikongott. Keskeny, erős keze görcsösen kapcsolódott a férfi jobbábjához, mintha el sem akarná eresztetni többé soha. Kényszerítette a férfit, hogy leüljön mellé egy padra és ez úgy érezte, mintha akarata izenként semmisülne meg.

— En is tudnék beszélni pillanatokról, mikor már szárnysezegetten hull alá a fennjáró gondolat és kiapad a szívből minden érzés. De jönnek órák, mikor az a csepp ürm bódító méreggá válik. Es felhajszoja vérünk minden csöppjét. Emésztő láz borul az agyra, a szívre, és ragadja magával mind a kettőt az elhibázott, a ragyogó, a keserves múlt felé. Mese az, Pál, csak áttatás, hogy elmulik minden. Nem mulik el semmi. Amithatjuk magunkat és más, de ha két szív egyszer összedobban, azok el nem ámíthatják többé egymást soha. Valami titkos hatalom: — sejtelem, érzés, tu-

dat vagy ki tudja mi? — feltárja az egyik előtt, amit sejtani igyekszik a másik. Elbolondíthatod az egész világot, magadat is beleértve, az én szívem! megsugja nekem, hogy a szíved gyűlöli, közömbös-e irántam, vagy szeret kiolthatatlan örök szerelemmel? Es személdbe kacagnék, mikor feledésről, nyugalomról beszélés, ha az én szívem is hosszú, álmatlan éjeken nem vívna kínos csatákat érted; te érted, akit szerettem, akit elhagytam, akit elfeledni nem tudtam... Pál, haragszik-e még reám?

A közeli fenyesedő sejtelmes zugása kísérte az asszony szavait.

Csillagok ragyogtak s a felkelő hold megüzüstözte már a fenyők tölveleit.

Enyhe áramlat csapott keresztül a kies völgyön.

Itt ott egy tücsök csiripelés igyekezett megtörni a csendet.

Ki hallja azt, mikor szívek találkozája van? Megcsalt, elgyötört, újra éledő szerelmes szíveké.

Mikor egy édes pillanatnak önfelédő mómora hosszú évek szenvedéseinek csókos, virágos temetője.

Hígyjük hogy — az.

Bár ugy sokszor éppen a boldogság egy elkésett perce indítja meg a multnak szenvedésért még el nem hullatott, a visszafojtott könyveket.

Es akkor azok a könyvek újra csak vádolnak, panaszkodnak tovább!...

lout: a bécsi Actiengesellschaft für chemische Industrie, a Pesti első spódium- és enygyár-részvénytársaságból és az Actiengesellschaft für chemische Producte, vormals Scheidemandel berlini cégből. Hofmeyer dr. azonban részben személyi okokból, — mert idegbeteg volt, amint hogy most is egy gráci szanatóriumban kezelteti magát — de meg tárgyi okokból is kilépett. Unteruer és Löw azt határozták el, hogy Hofmeyer helyébe a kir. hercegasszony lépjen a konzorciumba, amely ma tényleg csak Klotild kir. hercegasszonyból és Löw igazgatóból áll. Hofmeyer dr. mégis annyiban érdekelve van a tranzakcióban, amennyiben egyrészt kisebb vállalatok vevőivel szemben kötelezett ségben maradt, másrészt a kir. hercegasszonnyal és Löw-vel szemben egy millió koronát meghaladó követelése van. A konzorcium egyrészt a három társaságtól átvett részvényekre kölcsönöket vett fel, másrészt kisebb vállalatokat vásárolt és ezek vételárát csak részben törlesztette; e vételár biztosítására is nagyrészt részvényeket helyezett letébe.

(Fizetése képtelenség előtt.)

A konzorcium üzleti viszonyai sokkal bonyolultabbak, semhogy hirtelenében áttekinthetők volnának a nagy szakértelemre és energiára van szükség a kibontakozás létrehozásánál. A passzívák egészben tíz millió koronára rughatnak, anélkül azonban, hogy ez a szám pontos sagra tarthatna igényt. Ezekkel szemben, mint aktívák, részvények állnak, amelyeknek értéke még kipuhatólandó lesz. A Scheidemandel-féle vállalat igen jól prosperál, ez a nemtörzsi vállalkozás 18 százalék osztalékot fizet; az osztrák vegyi ipari vállalatot a bécsi Länderbank szanálja; tudvalevő, hogy Rotter M., a Länderbank egyik igazgatója belépett a társaság igazgatóságába.

Itt azt hiszik, hogy a kir. hercegasszony el fogja ugyan veszíteni két millió koronányi vagyonát, de hogy kötelezettségei részvényeknek, házainak és más vállalatoknak értékesítése után le lesznek rónatók. Azt hiszik továbbá, hogy a hitelezők nem fognak sürgetőleg fellépni, mert a vállalatok szolid alapokon állnak, és némi idő elteltével jövedelmezőknek fognak bizonyulni. Különösen megnyugtatólag hat a tekintetben az a körülmény, hogy a Länderbank maga kezdte a szanálást. Rotter igazgató máris megtakarításokat eszközölt az üzemben és az osztrák gyárnak egyéb tekintetben is tehermentesítését tette lehetővé. Mindenesetre azonban ha a rendezkedés, amint várható, sikerül is, e célból igen hosszadalmas és bonyolult tárgyalások lesznek szükségesek. Unterauer udvari tanácsost időközben saját kérelmére nyugdíjazták is.

(A főhercegnő helyzete.)

Azok az anyagi nehézségek, amelyekkel kir. hercegasszony küzd, semmi összefüggésben sem állnak a megboldogult József kir. herceg hagyatékával. Néhai József kir. herceg tudvalevőleg több, nagy veszteséggel járó vállalatban volt részes; így a cinkvenicai fürdő-vállalatban, amely hogy mily balszerencsével végződött, még friss emlékezetben van; ismeretes továbbá, hogy nagy beruházásokat tett a Margit szigeten, amelyek hogy megtérülnek-e, egyelőre még kétséges. Ezek a vállalatok azonban az ifjú József kir. hercegre szállottak át, aki minden tekintetben magáévá tette az atya által vállalt kötelezettségeket. Közvetlen pénzügyi nehézségekről azonban itt szó sem lehet.

Klotild kir. hercegasszony anyagi viszonyai tekintetében a helyzet már most a következő: A kisebb vállalatok tulajdonosai Hofmeyer dr. től kérnek kártalanítást, aki viszont a hercegasszonnyal és Löw igazgatóval szemben érvé-

nyesíti 'gényét. Hofmeyer dr. igen vagyonos ember és kötelezettségeit sajátjából is teljesítheti, míg Klotild kir. hercegasszony és Löw igazgató a különböző vállalatok részvényeiből kénytelenek kötelezettségeiket fedezni. Most már az a veszedelem fenyeget, hogy ha az összes részvényeket piacra dobják, ez roppant devalválná a részvények árát és ezért meg kell várni azt a pillanatot, amikor a részvények értéke ismét emelkedik. Löw igazgató azerkivül nagy összegeket ruházott be különböző vállalatokba. Rövid időn belül alkalmasint tárgyalások kezdődnek Klotild hercegasszony és hitelezői között.

Naszády Iván működése.

(A debreceni helyőrség készenlétében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 9

Debrecen város és Hajdu vármegye hatóságait Naszády Iván királyi biztos működése a legnagyobb zavarba hozta. Míg egyfelől mindkét hatóság kimondotta, hogy az eddig visszatartott önkéntes állami adókat beszedik, addig másfelől szeretnék az ellenállásnak legalább látszatát megővni és törvényhatóságaik részéről a leszerelés vádját elkerülni.

A vármegye tisztviselői ma látogatást tettek ugyan a királyi biztosnál, de már nem válaszoltak azon kérdésére, hogy megjelennek-e a rendkívüli közgyűlésen, melyen Naszády a vármegye közönségének bemutatkozik.

A városi közgyűlési terem kulcsait ma még vonakodott átadni a polgármester, amiért a királyi biztos elhatározta, hogy holnap karhatalommal nyitattja ki az ajtókat.

Naszády úgy látszik, még nem találja elég nyugodtának és higgadtának a kedélyeket, mert ma ismét arra kérte a helyőrség parancsnokát, hogy a katonaság az esetleges zavargások megakadályozására maradjon állandó készenlétében.

A nap eseményeiről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Debrecenből táviratozzák: Naszády Iván királyi biztos ma délelőtt 11 órakor fogadta Hajdu vármegye tisztviselőit. Titkára után magához hivatott minden vármegyei tisztviselőt, akik Wessprémy Zoltán főjegyző-állásán helyettes vezetésével jelentek meg Naszádynál. Wessprémy a következőket mondta a királyi biztosnak:

— Méltóságos Ur! Főszólitására ime megjelentünk, Hajdu vármegye tisztviselői. Aki-et még nem ismer közlünk, azokat be fogom mutatni.

Naszády erre így válaszolt:

— Barátságos közeledésnek veszem, hogy önök főszólitásomra itt megjelentek. Kérem maradjanak meg állásukban és a vármegye közönségének érdekében folytassák hasznos tevékenységüket. Még arra is kérem önöket, hogy a március 16-iki rendkívüli közgyűlésen mindannyian jelenjenek meg.

A tisztviselők közül egyik sem válaszolt a királyi biztos kérdéseire és szóltanul távoztak. A látogatás alig öt percig tartott.

Kovács József, Debrecen város polgármestere, tegnap este küldte el válaszát Naszády királyi biztos leiratára. A polgármester válaszában kijelenti, hogy a rendkívüli közgyűlést össze nem hívja, mivel rendkívüli közgyűlés összehívására csak a főispán jogosult. A polgármester csak abban az esetben hívhatja össze a rendkívüli közgyűlést, ha a főispáni méltóság nincs betölt-

ve, vagy a tényleges főispán másféleképpen akadé-lyozva van az összehívásban. Mivel a királyi biztos, mely állást különben a magyar törvények nem ismerik, főispáni teendőkkal is meg van bízva, hívja össze ő maga, ha mindenképp rendkívüli közgyűlést akar. A közgyűlési terem ki-nyitására pedig március 17-ig elég ideje és al-kalma lesz válaszolni.

Egy újságíró ma fölkereste hivatalos helyi-ségében a királyi biztos, akitől megkérdezte, hogy teljesíti-e a polgármester kívánságát a közgyűlési terem kulcsának átadására vonatkozólag?

Naszády erre a következő szavakkal vála-szolt:

— Nem várok; ha a polgármester ma este hat óráig át nem küldi a közgyűlési terem kulcsait, úgy holnap reggel karhatalmat veszek igénybe és ha kell, betörtetem az ajtókat.

Kristóffy József belügyminiszter rendeletben tudatta Vaday László dr. kormánybiztossal, hogy állásától fölmenti.

Naszády királyi biztos ma déiben átiratban arra kérte Nagy Győző vezérőrnagy, állomáspa-rancsnokot, hogy a helyőrség álljon állandóan készenlétében az esetleges tüntetések vagy za-vargások szétosztatására.

Vizsgálat

az aradi telefontól.

(Mi okozza a zavarokat?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 9.

Hónapok óta állandó a panasz egész Ara-don, hogy a telefon körül zavarok uralkodnak. Különösen a kereskedők között volt nagy az elégedetlenség, amelynek következményeként több feljelentést is adtak be a nagyvárad-i posta és távírdai igazgatósághoz, az állandó mizé-rlák megszüntetését kérve.

Ezen feljelentések folytán a postaigazga-tóság Niedermann Antal posta és távírdai titkárt küldötte ki Aradra, hogy vizsgálja meg, min mulik a telefon baja, miért kapják az előfi-zetők későn az összeköttetést s általában, hogy mi a zavarok oka? Niedermann Antal tegnap meg is érkezett Aradra s két nap alatt be is fejezte a vizsgálatot.

A vizsgálat kiderítette, hogy a telefonke-zelő közegeket a zavarok körül semmiféle mu'asztás nem terheli. A zavarok oka főleg technikai bajokban keresendő. Ezek közül a leglényegesebb az, hogy a múlt esztendőben Buzás Elemér főmérnök új, földalatti kábelve-zetékot fektetett le Arad u'cáin s a hiba ezekben a vezetékben rejlik.

A másik ok az, hogy ugyancsak a múlt esztendőben, májusban, villámcsapás érte az aradi telefonhálózatot. A villám ugyszólván tel-jesen összerombolta a központba vezető kábelt, amelyeket akkor a sürgető szükséghez képest azonnal helyettesítettek egy ideiglenes veze-tékekkel. Ez azonban természetesen nem tette ugyanazt a szolgálatot, amelyet egy gonddal lefektetett kábel. Azóta már helyettesítették ezt az ideiglenes kábelt egy véglegessel, de ter-mészetes, hogy amíg ezek a munkálatok foly-tak, addig napirenden voltak a technikai za-varok.

Most már úgy a földalatti vezetékot, mint a központba vezetőt teljesen rendbehozták, úgy, hogy további zavarok — legalább technikai okokból keletkező zavarok, — jó időre nem fordulhatnak elő. Niedermann Antal ilyértelmű jelentést is tett a nagyvárad-i posta és távírdai igazgatóságnak.

Brück Gyula dr. †

(1858–1906.)

Szívszélhűdés a pályaudvaron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Arad társadalmának egy általános szeretettel körülvett, kedvelt tagja dőlt ma ki az élők sorából. Brück Gyula dr., az örökké vigkedélyű, bohémlelkű ember meghalt. Váratlanul, a férfikor delén érte el a halál. Szívszélhűdés érte és pár pillanat alatt kilehelte lelkét, gyászba borítva Arad egész társadalmát. Kevés ember akad ebben a városban, akit mindenki úgy szeretett volna, mint őt, a páratlan barátot, a jószívű embert, a lelkiismeretes orvost, minden szépnek lelkes pártfogóját. Nehéz, aagyon nehéz nekrológot írni róla, akinek egész életrajzát elmondtuk, ha elmondtuk, hogy egész ember volt.

A halál körülményei.

Brück Gyula dr. városi kerületi orvos a ma délutáni gyorsvonattal Budapestre szándékozott utazni, hogy ott súlyos természetű fülbaját Krepuska Jenő dr. egyetemi tanárral gyógykezeltesse. Brück dr. jókedvűen szállt fel a vonatra, ahol a napilapokat olvasgatta.

Szólnok közelében hirtelenül rosszul lett fogta el a vérmes, tulerős testalkatu embert. Heves főfájást kapott, úgy, hogy kénytelen volt kimenni a vasuti kocsi folyosójára, ahol föl és alá sétálgatott. Szólnokra érkezvén a gyorsvonat, Brück dr. friss levegő szivására akarta felhasználni a pár percnyi megállási időt; leszállt a vonatról és a vasuti állomás perronja felé tartott. De alig tett pár lépést, a szívéhez kapva hirtelenül megállt, majd életlenül rogyott a földre.

A vasuti személyzet és az utazók ijedten futottak hozzá és élesztgetni próbálták. Rögtön értesítették a szerencsétlenségről Ruzsics Károly szólnoki állomásfőnököt, aki elősietvén, megdöbbenve ismerte meg a halottban Brück Gyula drt., akit Aradról már régebben ismert. Intézkedésére a holttestet a vasuti váró terembe vitték, ahol egy pamlagra fektették le. Az időközben előhívott orvos megállapította, hogy Brück Gyula dr. szívszélhűdés következtében meghalt. Ruzsics Károly állomásfőnök erre a következő sürgőnyt menesztette az aradi állomásfőnökséghez.

Brück Gyula dr. itt átutazóban szívszélhűdésben meghalt. Kérem a rendőrség útján beteg feleségét kiméletesen értesíteni.

A sürgőnyt az aradi állomásfőnökség háromnegyed nyolckor kapta meg és erről telefon útján nyomában értesítette az aradi rendőrséget, ahol Kovács Antal ügyeletes rendőrtiszt vette át a jelentést.

Este kilenc órakor az aradi állomásfőnökség Ruzsics Károly szólnoki állomásfőnök kérésére újból telefonált a rendőrségnek és arra kérte, hogy az elhunyt feleségét lehetőleg ne értesítsék még ma a gyászos esetről.

A hír hatása Aradon.

A megdöbbentő hír gyorsan terjedt el a városban. Fél kilenc órakor már az összes kávéházakban és vendéglőkben tudták Brück

Gyula dr. váratlan halálát. A színházba, ahol a *Diák szerelem* című operettet adták, a második felvonás közben jutott el a gyászos eset híre.

Szendrey Mihály színikazgató a városi kávéházban volt Kabdebó János dr.-ral, mikor Kabdebót a telefonhoz hívták és a vasuti állomásról tudatták vele Brück Gyula dr. hirtelen halálát. Kabdebó révén terjedt el a hír a kávéházban és mindenkit mélyen megrendített. Szendrey Mihály, aki jóbarátja volt az elhunyt-nak, annál nagyobb megdöbbenéssel értesült a hírről, mert úgy tudta, hogy Brück dr. felesége István nevű kis fiával a színházban van; ma délelőtt ugyanis maga Brück mondta a színikazgatónak, hogy felesége, ha estére jobban lesz, kis fiával a színházba fog menni. Szendrey besietett a színházba, ahol a folyosón akkor kezdtek beszélni a szomorú ujságot. Benn a színházban a közönség, amely addig élvezettel hallgatta Milöcker behízelgő dallamait, a hír hallatára nem figyelt többé az előadásra, hanem suttogva tárgyalt a gyászos esetet és részvételt fejezt ki a haláleset részletei iránt.

Szendrey itt megtudta, hogy nem Brück felesége, (aki betegen fekszik odahaza), hanem sógornője van a színházban, és Gonda László pénztárnokot, aki Brückékkel egy házban lakik, kérte fel, hogy az elhunyt orvos sógornőjével kiméletesen tudassa a hirt. Gonda és a felesége ekkor körülvették az elhunyt sógornőjét és az első sorba ültették, hogy ne hallja meg a közönség suttogását. Csak a *színházból hazamenet értesítették* sógora haláláról.

Gondoskodás történt arra nézve is, hogy Brück Gyula dr. felesége, aki súlyos betegen fekszik Tököly téri lakásán, ne tudja meg férje hirtelen halálát.

Az ismerősök nyomában értesítették Brück nővérét, Czeiler Lajos aradi mű-asztalos feleségét, valamint táviratoztak öccsének. Brück Ede tornai kir. járásbírónak is. Ugyancsak távirattal értesítették Brück másik nővérét és két öccsét is.

Orvosi körökben nagy megdöbbenést és mély részvétet keltett Brück Gyula dr. halála. Az Aradmegyei és városi orvos-szövetség holnap délután ülést tart, amelyen megállapítják a temetésen való részvételük mikéntjét.

Brück életéből.

Humorral, ötlettel teli ember volt dr. Brück Gyula. Tréfát űzött mindenből, még a maga rendkívüli testsúlyából is. Már laici körörvos korában az egész vármegye ismerte jókedvéről, tréfiáról. Beválasztották a vármegye törvényhatósági bizottságába, amelynek haláláig tagja volt. A megyebizottságban azelőtt gyakori csatákat vívott a román szónokokkal, s akárhány ügyben dörgő taps jutalmazta, amikor a magyarság érdekeinek védelmére szót emelt s a román krimeneket szétszedte.

Mikor Horváth János dr. halálával a gáji kerületi orvosi állás megüresedett, Aradra került. Ennek a kinevezésnek is érdekes volt a története. A kinevezési okmány már készen is volt, alá is volt írva egy másik orvos, dr. Bund Árpád részére. Brück dr. akkor Vészi Józsefhez, gyermekkorú barátjához fordult, s az ő közbenjárására Széll Kálmán miniszterelnök maga kereste meg Fábian László főispánt, hogy dr. Brück Gyulát nevezzék ki. S a már készen levő kinevezési okmányt szét kellett tépni, s Brücköt kinevezni.

A protekció ez alkalommal nem volt a közérdek kárára. Brück lelkiismeretes, humanus orvos volt, s úgy künn Gájban, mint később, amikor dr. Ötvös Dániel halálával a Belvárosba helyezték, nagy odaadással szolgálta a közönségnek s főként a szegényeknek érdekeit. Kötelességtudása, lelkiismeretessége még kelle-

metlenséget is szerzett neki; egy orvost feljelentett, amiért az a kezelése alatt álló ragályos beteget nem jelentette be az orvosi hatóságnál. A feljelentett orvos nyilttéri polémiaiba kezdett vele, de Brück Gyula dr. beigazolta, hogy ő a közérdek parancsolt kötelességét teljesítette.

Rendkívül bohém lelkű ember volt s valószínűleg rajongott az írókért, művészekért. A gáji orvosházban gyakran verődött össze nagy társaság ebből a két fajtából, zik tréfa és vídamság között töltötték el az éjszakát. Valóságos ünnepe volt, ha színházba ment. Ilyenkor nem maradt a nézőtérén, hanem felvonásközben, orvosi jogával élve, a kulisszák közé nézett, ahol ötletekkel szórakoztatta a művésznöket, a kik rajongói lettek az érdekes embernek.

Ő maga is írt, különösen, ha az ujságok nógatták rá, s írásában nem kisebb humor nyilatkozott meg, mint a vele való társalgásban. Utolsó írása az Aradi Közlöny karácsonyi számában jelent meg, amikor *„Az én színészkedésem”* cím alatt írta meg életének egy derűs epizódját, amelynek hősei ő és iskolatársa, Vészi József voltak.

A megye utolsó közgyűlésén, a főispáni eskütétel napján részt vett, s itt is önkéntelen szolgája volt a humornak. Az egyik ellenálló szónok, aki mellette ült, az asztalon tartotta a beszéde szövegét. Brück ebben nyomon kísérte a szónokot, s mikor az oldal végére ért, jószíven átfordított, hogy a szónokot semmi baj se érje, ha történetesen a beszéd fonálát elveszti.

A nevezetes osztály.

Öt esztendő előtt, 1901. június 29-én találkozót adtak egymásnak Aradon azok, a kik akkor érték meg az érettségijük huszonötödik évfordulóját. Az időben a legérdekesebb események egyike volt ez a találkozó. A találkozó között a legnevezetesebb személy volt Vészi József, akkor a Budapesti Napló főszerkesztője, s most miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke, a többiek sorában voltak: Brück Gyula dr., Keresztes Gyula dr., Aradvármegye főügyésze, Simon Akos battonyai járásbíró, Hanvay Sándor Budapest VIII. kerületének előjárója, Zöldy Géza dr. Békésmegye főügyésze, Kabos Márton dr. zombori orvos, Follmann János dr. gyulai ügyvéd, Abaffy Gyula aradi jószágigazgatósági tisztviselő, Kovácsics Cézár dr. zombori törvényszéki bíró, Frusa József pénzügyminiszteriumi hivatalnok és Székalla Ferenc főhercegi uradalmi intéző.

A találkozót Brück Gyula dr. szervezte, s ő volt a találkozó ünnepségeinek a lelke. Felköszöntőiben, tréfálban egész sorát ujitotta meg a diákkori emlékeknek, fiatal szerelmeknek és a költeményeknek.

Mert ebben is jeleskedett az osztály. Az aradi kir. főgimnázium önképzőköreinek aranykönyvében ma is olvashatók a szárnypróbálgatások, amelyek ebből az osztályból kerültek ki. Különösen hárman versengtek ebben: Vészi, Brück és Keresztes. Vészi balladákat és románcokat írt, Brück Gyulát lelke az epigrammák költészeté felé vonta. Keresztes Gyula dr. pedig szerelmes verseket írt. Annyi bizonyos, hogy az aranykönyvnek ezek a legérdekesebb lapjai.

S Brücköt ehhez a két emberhez a legbensőbb barátság fűzte. Ha valaki a Széll Kálmán kedvelt ujságírójánál el akart valamit érni, Brück volt a legbiztosabb protektora. Viszont amikor Keresztes Gyula dr. a megyei főügyészségre pályázott, nem volt lelkesebb, fáradhatatlanabbaratosa Brück Gyulánál.

... Őt év előtt, Péter-Pál napjain, amikor az egykori iskolatársak, az ifjúkori szeretet fel-

éledő hangulata közben, Keresztes Gyula dr. szőlőjében poharat pohár után emeltek, fogadalmat tettek arra, hogy huszonöt év múlva, ha a legfelső hatalom megengedi, ismét összejönnek Aradon a félszázados évforduló megünneplésére. Hogy hányan lesznek, akik elérik, nem tudni. Az első, aki elmarad onnét, a legvigabb az iskolatársak közül, Brück Gyula...

A temetés.

Az elhunyt holttestét holnap reggel szállítják Szolnokról Aradra s a felső temető halottas házában helyezik ravatalra.

A holttest elszállítása céljából az elhunyt orvos két barátja: Keresztes Gyula dr. megyei főügyész és Dániel Endre még a ma éjjel vonattal Szolnokra utaztak. Keresztes nyomban a hír Aradra érkezése után értesült barátja elhunytáról s mivel tudta, hogy Brückné beteg fekszik odahaza, maga vállalkozott, hogy megteszi a temetésre vonatkozó intézkedéseket.

Brück Gyula dr. temetése valószínűleg vasárnap délelőtt lesz.

A színházbarát Brück.

Kevés lelkesebb rajongója van a művészetnek és a bohém életnek, mint Brück Gyula dr. volt. Főleg azért is vágyott vidékre a városba, mert imádta a színészetet. Valamennyi színésszel és színésznővel jó barátságban élt és mindig boldogan mesélte az ő színész-élményeit, amikor a vidéken ügyelő kis társulatoknak mecenásaként szerepelt, sőt fiatalabb éveiben akárhánszor maga is fellépett — jó-tékonycélra. Ez a jó-tékonycél pedig az volt, hogy kirántsa a látyuból Thespis elakadt kordóját, mert az egész környékről valamennyi jó barátja elment arra az előadásra, amelyen Brück Gyula „alakított.”

Aradon mindennapos látogatója volt a színháznak s ha nem a néző-éren, vagy a kulisszák mögött osztogatta a cukorkákat és a bókákat, akkor a folyosón „csinálta a hangulatot”: szidta a direktort, és magasztalta az előadást. Legutoljára tegnapelőtt, szerdán este volt a színházban, amikor az ünnepélyes alkalomra való tekintettel ő is smokingot öltött és az első sorban ülve tapsolta és éljenezte nagy lelkesedéssel a bemutatott kis darab szerzőjét: Darányi Jánosné.

Tegnap nem mehetett a színházba, ma pedig azt mondta Gondának, hogy a Diákszerelmet majd a jövő héten nézi meg, ha haza jön Pestről. Nem sejtette, hogy sohasem fogja látni a Diákszerelmet...

A mai előadáson a színtársulat tagjai a második felvonás közben értesültek Brück haláláról, mely olyan fájdalmas hatást tett rájuk, mintha csak közülök valót ragadott volna el a kérihetetlen halál.

— Egy jó barátunkkal kevesebb, — mondták szomorúan, s az érzékenyebbek meg is könyeztek.

Egy hercegi válópör.

(Kie a gyermek?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

A Vatikánt ezidőszerint feltűnő házasság-felbontási ügy foglalkoztatja. Az esetről a következő részleteket jelentik Berlinből:

A szász udvar egyik meghatalmazottja a napokban Rómába utazott, hogy a Vatikánnal egy hercegi házasság dolgában tanácskozzék. Eddig azt hitték, hogy a meghatalmazott a szász király újabb házasságát akarja előkészíteni a pápánál, most azonban kiderült, hogy küldetésének éppen ellenkezően az a célja, hogy a szász király egyik barátjának házasságát egyházi uton is felbontassa.

Frigyes schönburg-waldenburi hercegről van szó, aki három évvel ezelőtt, 1903. december 23-án elvált feleségétől, Bourbon Alice hercegnőtől, don Carlos infans legfiatalabb leányá-

tól. A herceg most egyházilag is el akar válni feleségétől.

A válás ügye igen kínosan érinti a Vatikánt, mert épen X. Pius pápa volt az, aki 1897-ben, velencei patriárcha korában megáldotta a schönburgi herceg frigyét. A herceg személyesen is járt már a pápánál s azonkívül több orvost és ügyvédet fogadott, hogy a válást minél gyorsabban keresztülvihesse.

Az ügyvédekkel azt akarja bizonyítani a herceg, hogy Alice hercegnő akarata ellenére, anyjának presszlójára szánta rá magát a házasságra, s hogy a frigyből származott gyermek nem a hercegé. Ezt egyébként a hercegnő is elismerte. Az orvosokkal azt óhajtja megállapíttatni, hogy a házasság csak formai volt. Hogy kie a gyermek? — arról csak suttognak beavatott körökben, de halgat a krónika. Pedig — úgy mondják — itt van a dolog szennzációja.

A szent kongregáció nem merte ajánlani a pápának a házasság felbontását, mert véleménye szerint, olyan házasságnál, amelyből gyermek is született, bajos megállapítani, hogy a frigy nem volt tényleges, hanem csak alak. A schönburgi herceg azonban nem nyugodott bele a kongregáció határozatába, hanem személyesen járult a pápa elé, akit sikerült rá vennie, hogy az ügyet egy bíbornokokból álló testület elé terjessze.

Az ügy ezidőszerint függőben van. A herceg, aki protestáns vallású volt, annak idején menyasszonya kedvéért áttért a katolikus hitre.

Megtorlás a gyalázatért.

(Az apa bűne.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Borzalmas gyilkosság tartja tegnap óta izgatottságban — mint jelentettük — Békéscsaba községi lakosságát. Egy elvett-múlt-apa, aki már hónapok óta a fia becsületében gázolt, el akarta tenni láb alól egyetlen fiát, hogy aztán zavartalanul folytassa tovább viszonyát — a menyével. De az öreg rosszul számított, mert a fiu tudomást szerzett az apja és felesége közti szerelmi viszonyról és miután többször kérlette az öreget a bűnös viszony megszakítására, amiről az tudni sem akart, tegnap agyonlőtte az apját.

A megrendítő eset részleteiről a következőket jelenti tudósítónk:

Vakareszku István bélinci földesgazda néhány évvel ezelőtt özvegyen maradt, amikor minden áron arra akarta rábírt fiát, Juont, hogy az nősüljön meg. A fiu azonban ösmervén apja csapodár természetét, inkább azt szerette volna, ha az apja hozna asszonyt a házhoz. Az öreg ezzel szemben úgy érvelt, hogy ő már öreg ember, neki már nem kell asszony. Nehány hónap múlva a fiu tényleg feleségül vett egy leányt, akivel másfél esztendőig a legboldogabb egyetértésben élt.

Mintegy két hónappal ezelőtt Vakareszku Juon felesége minden szépítgetés nélkül fölfedte férje előtt, hogy az apja közel hat hónap óta vele bűnös szerelmi viszonyt folytat. A fiatal, hevülékeny természetű Juon, már akkor le akart számolni az apjával, de mégis győzött indulata a fiu szeretet és azt mondta az az öregnek, ha már meggyalázta becsületét, az egyszer megbocsát neki. Ennek fejében azonban követeli, hogy vagy az öreg nősüljön meg, vagy menjen el a háztól, vagy pedig ő hagyja el feleségével a családi tűzhelyt. Az öreg azonban hajthatatlan maradt, mire a fiu kijelentette:

— Akkor egyikünknek meg kell halni:

Az öreg keveset tördött fia fenyegetésel-

vel, de hogy a béke helyreálljon, magához vett egy asszonyt, kit azonban némaokára ismét elzavart. A fiatal asszony ettől kezdve nem panaszkodott az urának, aki időközben ismét megbékült az apjával. Így tartott ez néhány hétig, amikor aztán a férj együtt érte apját a feleségével, amint csókolóztak. Ekkor már nem tudott többé uralkodni magán és csak az alkalmat várta, hogy végezzen az öreggel. Viszont az öreg szintén a legkomolyabb szándékkal a fia élete ellen tört. Vakareszku Juon fegyvert vásárolt, azt megtöltötte s hogy mindig kéznél legyen, az udvarban levő kukorica görében elrejtette.

A véres leszámolásra nem kellett sokáig várakoznia. Tegnapelőtt este az öreg a korcsmából haza jött és enni kért. Adtak is neki babfőzeléket, de ez nem kellett neki és ebből aztán nagy perpatvar támadt. Az öreg folyton azt kiabálta:

— Most már megöllek te nyomorult! Nem menekülsz többet! Már imádkozhatsz!

A fiu apja fenyegetései elől az ablakon keresztül az utcára ugrott és el menekült. Késő estig kószált a faluban, ekkor hazament, elővette a kukoricagöréből fegyverét és lesbe állott. Az öreg nyolc óra tájau kijött az udvarra, amikor a fiu célba vette és lelőtte. A golyó jól talált, az öreg meg sem moccant többet.

Juon erre, mint aki jól végezte a dolgát, bement a házba, a fegyvert szétszedte és éjjel a szomszéd udvarban elásta. Reggelre híre terjedt a gyilkosságnak az egész községben és a csendőrség a gyilkos fiut letartóztatta. Fehér Antal vizsgálóbíró kint volt a helyszínen és a megölt vizsgálat után a gyilkost vizsgálati fogságba helyezte. Vakareszku Juon a vizsgálóbíró előtt töredelmes vallomást tett.

MULATSÁGOK.

(=) A felsőbb leányiskola ünnepe. Az aradi felsőbb leányiskola kedves, színelőadással és szavatokkal kapcsolatos ünnepet rendez március 18-án, vasárnap. Az ünnep érdekessége egy dramatizált virágmese, amelyet az iskola növendékei adnak elő. Az ünnepnek esetleg fennmaradó tiszta jövedelmét az aradi Kossuth-szobor alap javára fordítják.

(=) Purimbál Pankotán. A pankotai izr. fiókhitközség március 11-én a Fehér Kereszt-szálloda dísztermében purimbált rendez, melynek meghívólt a rendezőség nevében Kaufmann Ignác hírk. elnök most becsájtotta ki. Belépődíj: személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. A tiszta jövedelem a már ez idén építendő izr. templom javára fordítatik.

(=) A magyar vaskereskedelmi alkalmazottak és kereskedelmi tisztviselők nyugdíj egyesületének aradi fiókja saját pénztára javára folyó hó 8-án a Központi szálló termelében megtartott zártkörű táncestélye alkalmából felülírt eszközöket: gyoroki Andrányi Károly 100 korona, Kneffel Lajos 25 korona, Latinák Márton 15 korona, Lickert Ferenc 10 korona, Keppich Zsigmond 10 korona, Kalmár József (Losonc) 10 korona, Kiszner Dávid 5 korona, Hartmann Samu 5 korona, Poltz Miksa 5 korona, Nadrágyi Vasipar Társaság 5 korona, Eckert Gyula 4 korona, Daimel Lajos 4 korona, Tedschl Viktor 3 korona, Dürr Kocsárd 2 korona, Molnár István 2 korona, Szűcs F. Vilmos 2 korona, Sugár József 2 korona, Berger Albert 2 korona, Hammer Vilmos 2 korona, Fischer Simon 2 korona, Téger Józsefné 2 korona, özv. Rösner Edéné 2 k., Luy Antalné 2 korona, Tesics Sándor 2 korona, ifj. Berán Antal 1 korona, Krizsán Jánosné 1 korona, Csallós József 1 korona, Erlich Ferenc (Déva) 1 korona, Hartner Gusztáv 1 korona, Bayer György 1 korona. A nevezett adakozóknak, úgy becses adományaikért, mint a nemes ügy iránt tanúsított érdeklődésükért halás köszönetünket fejezzük ki. Arad, 1906. március hó 6. Kneffel Lajos, elnök. Faragó Rezső, titkár. (794)

Az én színészkedésem.

Írta: Brück Gyula dr.

Harminc éve éppen, hogy az én „hazaáruló” varátommal, Vészi József ő méltóságával az aradi gimnázium nyolcadik osztályának voltunk tanuló. Akkor még a középiskolákban karácsonyra kiadták az ünneprengő s Wlassics humanizmusa által kiküszöbölt időszak értesítőt, mely sok diáknak rontotta el a Megváltó születésének magasztos ünnepét. Nekem is volt részem benne. A tanári karral „gyacori nézeteltérésbe” kerültem s mert mindig a hatalmasabb győzött, én is megittam a tanári omnipotencia keserű levét.

Atyám igen szigorú ember volt, ki midőn értesült a viszonyok kedvezőtlen alakulásáról, megtiltotta, hogy a karácsonyi szünetre haza menjek. De még ha atyám vétója nem is akadályozott volna, akkor sem tölthettem volna otthon az ünnepeket, mert osztálytanárunk, tekintettel értesítő kalkulussaira, szintén eltiltotta, hogy szüleim házában ünnepelhessek. Ezt a tanári tilalmat szó szerint fogtam fel s úgy okoskodtam, hogy eltiltottak ugyan a szülei háztól, de azt nem mondták, hogy másfelé sem szabad távoznom. Vészi édes atyja — miután politikai szerepléséből kifolyólag Aradon anyagilag letört, — Erdélyben, Szászvároson lakott, szállodás volt. Vészi barátom, kivel annyira össze voltunk forrva, hogy a tanárok *Castor és Pollux* névvel tisztelték meg bennünket, s kivel akkor a liceumi pedellusnál egy ágyban laktunk, oda készült karácsonyra s miután ő is úgy értelmezte a tanári tilalmat, hogy az csak a szülői házra vonatkozik, meghitt, hogy menjek vele Szászvárostra s töltsük ott együtt az ünnepeket.

Ennek a meghívásnak nem lettem volna képes ellenállani, még ha a tanári határozatba nem lehetett volna is a mondott szófízmát belé magyarázni, pedig ha sejtem, micsoda sors vár reám, de hogy mentem volna! De mert nem láttam előre, mit hozhat a kirándulás, égtem az utazás vágyától. Addig még sohasem utaztam vasuton. Az arad-csanádi vasut még épülés alatt volt s én Szentannáról kocsin, még gyakrabban gyalog jártam be Aradra.

Vasuton utazni! Erdélyt láthatni! ezek olyan vonzó erővel hatottak reám, hogy örömmel mondtam Vészinek: „Megyek veled!” s elfelejtettem az értesítőt, a szülői házat, tanári tilalmat s megvettem az utra előkészületeimet. Utiköltségről kellett gondoskodnom. Zálogház még akkor nem volt Aradon, de nekem sem voltak értékesíthető kincseim. A pedellusnál eszközöltem hát ki megfelelő póthitelt, s most is függő adósságaim közt szerepelne ez a tétel, ha az év végén a direktor atyámon be nem vasa volna cerberusunk követelését.

Akkor az „első erdélyi vasuton” még IV.ik osztály is volt. Vészivel még deakkorunkban demokratikus elveket vallottunk s mert államháztartásunk egyensúlyát sem akartuk megzavarni, a IV. osztályra váltottunk jegyet. Kedélyes osztály volt bíz ez. Nehogy az utasok a jobb ülőhelyekért egymásért versengést folytassanak, egyáltalán nem voltak ülőhelyek s kinek-kinek szabad volt vagy állani, vagy a kocsi padlójára telepedni. A vonat olyan lassan mozgott, hogy édes álomba ringatott bennünket. Már tul jártunk Aradmegye határán, mikor felébredtünk s emelkedtünk a sűrű pelyhekben hulló hó nézésében. Amilyen komor volt az idő, olyan volt a kedélyünk is, pedig igazán ritkaság volt, hogy ketten Vészivel komolyak legyünk, mert ha nem volt kivel, egymással évődünk. Hosszu halgatás után megattam Vészt, hogy ne legyen már olyan szótalan, nem jól áll neki a komolyság. De ő azt állította, hogy ebben a percben olyan borongós hangulat vett rajta erőt, hogy nincs az a hatalom, mely nevetésre tudná késztetni.

„No pedig ragtón nevetni fogsz” — mondtam neki, s észleltem a magammal hozott szalonát, hogy megreggelizzem. Utazott velünk egy öreg zsidó, éppen buzgó reggeli imáját végezte. Oda léptem hozzá

és megkérdeztem, nem parancsol-e egy falatot a szalonából. Mint a sebzett vad ugrott fel a jó öreg s olyan átkozódást vitt végbe, hogy Cziczaszbeiszter főtisztelendő ur szafos mondásai halvány árnyékát sem képezhették megbántott uti társunk expektorációjának Vészi kacagva gurult a kocsi padlóján s összes uti társaink hangos röhögéssel honorálták gyerekes ötletemet. De akár milyen lassan cammogott is a mi vonatunk, végre mégis célhoz értünk s késő délután beértünk Szászvárostra, hol magyaros vendégszeretettel fogadtak.

Pár rövid óra alatt tájékozódunk a helyi viszonyok feől. A közönség elittje Vésziek vendéglőjébe járt s a kit kellett s lehetett ismeri, estig mind megismertük. Így történt, hogy a városban tartózkodó vándor színtársulat tagjaival és igazgatójával is összehozott a véletlen. A direktor poharazás közben keservesen elpanaszolta, hogy milyen nyomorúságos helyzetben van társulatával. Hiába hirdeti a legújabb darabokat, a szász publikum nem támogatja a magyar Muzsa apostolait. Részvételt hallgattuk a keserű panaszokat s elmondtuk, hogy bezzeg Aradon más világ van, itt a színészek meleg pártolásban részesülnek s hogy mi is nagyon szeretjük a bohém népet. Beszélgetés közben elmondtuk, hogy mi már két nyáron át a vakációban állandó színházat tartottunk fenn Szt.-Annán s nem egy sikeres debut emlékével gondolunk vissza erre a kedves mulatságra. A direktor lelkesedve hallgatta előadásunkat, s azt ajánlotta, hogy lépünk fel karácsony második napján, mert csak a mi közreműködésünktől reméli, hogy énséggel küzdő társulatát jobb állomásra vihesse. Vonakodtunk a megtisztelő meghívást elfogadni, de a direktor szívünk jószágára és hazafias érzületünkre apellálva, nem tágitott, míg meg nem ígértük, hogy kérését teljesítjük.

Másnap nagy plakátok hirdették a városra várakozó, ritka műelőzetet. Kiosztották a szerepeinket s egész nap próbán voltunk, hogy a siker minél teljesebb legyen. Nekem valami szentimentális német színmű szerelmes szerepét s ánta a direktor. Akkorában, mint minden nyolcadik osztályos gimnazista, még én is kuruc voltam s atyám pantallójából átformált feszes, zsinóros magyar nadrágot viseltem. A direktor értegette ugyan, hogy a darab megkívánná, hogy szalon ruhában játszam, de mert más ruhám nem volt, nem akadt meg a toalet kérdéssén s azzal vigasztalódott, hogy a közönség méltányolva „kitűnő” játékunkat, nem fog ilyen csekélységen méltatlankodni. A direktor nem csalódott számításában. Az ünnep hozta e magával, vagy csakugyan bennünket óhajtottak látni, nem tudom, de tény, hogy a nagy terem zeufolásig megtelt s örömmel közbite velünk, hogy a bevétel az eddigi előadások összes bevételét meghaladta.

A közönség meleg rokonszenvvel fogadott bennünket s már az első felvonás után zajos tapssal és éljenzéssel honorálta játékunkat. Nekem a második felvonásban nagy jelenésem volt. Imádoztam a hosszú párbeszédem volt, melyben sokszor nyílt alkalmam erős páthoszt kifejténi. Imádoztam lábához kellett magam vetnem s azt mondanom: „Lásd lábaidnál s engedd felárnom szívem tükát!” Amint az előírt mozdulatot megtettem, a feszes magyar nadrág végig feszlett s olyat tárt a közönség elé, mit jó ízléssel le sem szabad írni. Egy percig, mint valami sans culotte állottam a színpadon. A közönség tomboló hahotában tört ki s én észrevéve, a folytonosági hiányt, eszeveszetten rohantam a színpalak közé. A közönség hánykolódott nevetésben s frenetikus tapssal hívott elő, de engem négy ökörrrel sem tudtak volna többé a lámpák elé vinni. A függőnyt e közben lebocsátották s percegig zugott még a közönség maliciájából keletkezett tüntetés. En ugyan nem jelentem meg többé, de azért a direktor, mint ha minden rendjén volna, nélkülem is végig játszotta a darabot.

Megsemmisülve, mélyseges szegénnyel s rongyosan vonultam pihenőre. Tűt és cernát kértem s

önkezőleg varrtam össze átkozott kuruc nadrágomat. Onérzatem nem engedett tovább e helyen maradni. Hajnalban, mikor még mindenki a boldogok álmát aludta, kisompolyogtam az indóházba s visszautaztam bucsuzás nélkül Aradra. Azóta megszűntem kuruc lenni. Se feszes magyar nadrágot nem viseltem többé, de a színészkedésnek is örökké bucsut mondtam.

Vészi pár nappal később tört vissza. Mikor megláttuk egymást, szó nélkül hangos kacagásba fogtunk. Azóta se neveltünk olyan jóízűen.

Az áruló holt szem.

(Gyilkosság a milliókért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 9.

Charlestonból írják az alábbi borzalmas esetet, melynek egyes részletei világot vetnek a modern nyomozási technika fejlettségére:

1905. május 16 án Havkinsvilleben egy egészen járatlan ösvényen a rendőri őrző hajnali három órakor egy férfi hulláját találta a bozótban. A hullát még alsó ruházatától is megfosztotta a gyilkos. A halott arca a felismerhetetlenségig összevissza volt verve.

A szív táján egy tallérnyi területen a bőr meg volt perzselődve, a melyet nyilván a közvetlen-közlelőből elsütött fegyver okozott. Ennek a perzselés területnek kellő közepén egy jókora fekete mélyedés volt látható: a szívet átjáró golyó sebé. A halott jobbkeze a test alá volt szorulva s amint a hatóság közgei oldal fordították a hullát, a marokra szerített ökökben egy apró elefántcsont ágyu-revolvert találtak. Azonban a revolver nyílása sokkal kisebb volt, mintsem, hogy a szíven levő seb ettől származhatott volna. Szinte érthetetlennek látszott, hogy miért hagyták meg azok, akik ezt a hullát teljesen megfosztották ruhától, éppen a revolvért a hulla kezében? A hulla jobb vállán azonfelül egy véres kéznek több ujjától származó lenyomat is volt látható. Bizonyára a gyilkos kezének a nyoma, aki talán maga is megsebesült. E mellett szólt az a körülmény, hogy a revolverből, melyet a halott kezében találtak, egy golyó hiányzott.

A helyszíni szemlénél az egyik rendőrszorgos kutatás után, vérnyomot lelt. Ez a nyom egy közeli mocsárhoz vezetett. A nyom nem volt folytonos, csak 10—15 lépésként látszott egy-két vércsepp. A vérnyommal párhuzamosan az agyagos földben, nagy közökben és csak a cipő orrát jelző lábnyomok találtak. A tettes tehát futva menekült és pedig a közeli mocsár felé. A partról nem messze egy gyűrött papírdarabot lelték. Egy levélnek az eltépett részét, amelyen világosan ez állt: „... az északi rakpart mellett, az ösvényen délután...” Itt a levél el volt tépve. A papír másik oldalán nem volt írás. A papírszelet annak ellenére, hogy hosszabb ideig levegőn feküdt, feltűnő parfüm-szagot árasztott. Az írás pedig határozottan női kéztől származott.

A boncolás alkalmával a halott tágra meredt szemel s amint megállapították, a szíven lövés következtében pillanat alatt beállott halál arra a gondolatra juttatták a boncoló orvost, hogy alkalmazza a Hoffmann-féle eljárást. Ez abban áll, hogy a szemet, mely tulajdonképpen nem egyéb, mint egy fényképező készülék: sötét szobában kiemelik a gödréből. A szemet óvatosan szétfejtik s a benne levő rezechártyát, amelyen a látott tárgy képe folyton lerajzolódik, ép úgy kezelik, mintha képfőlvétel lenne. Akkor megtörténhetik, hogy annak az arcvonásai, akire a halott szemel utoljára rámeredtek, teljes egészében láthatóvá lesznek. Ebben

az esetben feltételezhető volt, hogy a gyilkos arcvonásait tükrözték vissza a halott szemel.

Sajnos, a kísérlet nem járt teljes eredményrel, a recehártya ugyanis a fejre mért ütések következtében megsérült s így a kép is szakadozottá vált. Annyi azonban mégis ki-vehető volt, hogy egy nagy bajuszu, szakálltalan, hosszukás arcu ember volt a gyilkos. A hatóság ugyan nem sokat bízott a Hoffmann-féle kísérletben, mégis a hullán talált kéz- és ujjlenyomatot és a Hoffmann-féle fénykép után készült személyleírást közölte az Egyesült Államok összes rendőrfőnökeivel.

És ime, a rochesteri rendőrség azonnal jelentette, hogy a személyleírás teljesen álllik egy Charles Spotter nevű volt fegyencre, aki a „spingi” intézetben hat évvel ezelőtt feleség-gyilkosság gyanúja miatt le volt tartóztatva, de utóbb — habár sok nyomós bizonyíték szólott bűnössége mellett — szabadon kellett bocsátani. Csak természetes, hogy most Charles Spotter után kellett nyomozni.

Az amerikai detektívek páratlan ügyessége még aznap kifürkészte, hogy Spotter szabadulása után a „Forehead” nevű szénszállító hajón szegődött el matróznak. Fél óra alatt kiderítették, hogy hol horgonyoz a Forehead. A gőzös Borneo szigetén Jumrapur kikötőben horgonyzott. Kábelértesítés útján a gőzös kapitánya jelentette, hogy Charles Spotter mindössze egy hónapig volt a hajón, mert ekkor Mr. Wadilly stelhoomi ügyvédől levelet kapott, amelyben az felszólítja, hogy vegye át egyik rokona reá-hagyott örökségét. Azonnal Stelhoom-ba küldötték James Locktown-t, a legügyesebb detektívet.

Locktown két társa kíséretében rögtön felkereste az ugyancsak Stelhoomban lakó Giverty Spotter-t. Mindjárt az első kihallgatásoknál ellenmondásokba keveredett. A gyilkosság idejére nem tudott igaz felvilágosítást adni. Jobb kezének két ujján kötés volt, mikor ezt levették, lőtt seb nyoma látszott. Ezen súlyos bizonyítékok terhe alatt letartóztatták.

Majd egy nőcselédje megvallotta, hogy rettenetes kényszer alatt, ő írta a meggyilkolt Louis Wayrossnak a szerelmes leveleket egy nő nevében, akit az öreg ur valamikor ismert. Ő írta azt a levelet is, mely az öreg urat a végzetes találkára hívta.

Ennyi súlyos bizonyíték terhe alatt Spotter Giverty végre bevallotta tettét. A magányos ösvényre ő csalta öreg nagybátyját. A bozótban rejtőzött, míg léptelt hallotta. Ekkor hirtelen előugrott s szíven lötte az öreget. Tettének okául azt adta elő, hogy úgy tudta, hogy nagybátyjának ő lett volna egyedül örököse s így akarta a vagyont mentül előbb megszerezni.

A charlestoni törvényszék halálra ítélte Spotter Giverty Thomast akin az ítéletet február 28-án végre is hajtották.

A katonaság a politikában.

(A közös hadügyminiszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 9.

A Barabás Béla dr. beszámolója tekintetében sok szóvitára adott alkalmat az aradi katonai hatóságok azon eljárása, hogy a polgári hatóságok ellenére is jelentősen közrejátszottak a beszámoló megtartásának ügyében. Noha Dománsky Raymond vezérőrnagy megcáfolta azokat a híreket melyek a beszámolóra kiküldendő kapitányról szólottak, ezzel szemben Sallot Domokos főkapitány fentartotta azt, hogy így történt a dolog.

Most végre világosságot hoz ebbe a kérdésbe egy gráci újságnak a híradása, amely megmagyarázza, hogy a katonai hatóságoknak egy újonnan kelt hadügyminiszteri rendelet folytán kötelességük, hogy tájékozzanak a lakosság hangulatáról, s ne tűrjenek semmiféle rendzavarást.

Grácból táviratozzák: A Grazer Tagespost bécsi tudósítójának jelentése alapján közli, hogy Magyarországon a főispánok és kormánybiztosok inzultálása a közös hadügyminiszteriumot egy idevágó rendelet kiadására indította, amely rendelet a csapat és állomásparancsnokoknak szól. A Debrecenben és Ungváron történt esetekre utalva, hangsúlyozza a hadügyi kormány rendelete, hogy a katonai parancsnokoknak nem erélyes viselkedése természetesen a csapatokra is átragad és ez azután kedvezőtlen világot vet a csapatok megbízhatóságára.

A közös hadügyminiszterium elvárja, hogy jövőre a katonai állomásparancsnokok figyelemmel fogják kísérni a lakosság hangulatát és a törvényes hatóságokkal idejekorán érintkezésbe lépve, kellő időben tisztában lesznek a viszonyokkal. A kirendelt csapatparancsnokok vegyék fontolóra, hogy az a katonai csapat, amely tétlenül türi a vétkes zendüléseket és elnézi az állami funkcionáriusok bántalmazását, a legsúlyosabb elítéléssel fog találkozni.

Vasquez grófnő —

Szendrey ellen.

(Pörökadás a vendégléllések miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Érdekes pör fog a legközelebb döntés alá kerülni az aradi királyi törvényszék, mint polgári bíróság előtt. A felperes Vasquez Molina Itália grófnő, a királyi Operaház kitűnő énekesnője, aki ezer koronát meghaladó összeg erejéig pörül Szendrey Mihály színikazgatót. A pör előzményei a következők:

Szendrey Mihály még pozsonyi színikazgató korában erősen fészélyezte az operai előadásokat, amelyek a félig magyar, félig német városban leginkább vonzották mind a két anyanyelvű publikumot a színházba. Az operai előadások fő vonzóerejeként a budapesti Operaház elsőrendű művészeit és művésznőit léptette fel a direktor. Ezek között volt Vasquez Molina Itália grófnő is, akivel Szendrey őt fellépésben állapodott meg.

Eljött az első fellépés napja s eljött egyuttal a Vasquez grófnő lemondó sürgönye is. Az énekesnő betegét jelentett, épen az utolsó percben, úgy, hogy a direktornak alapos fáradságába került, míg az elárult szerepre előadót talált. A közönség pedig természetesen zugolódott, felültetésről beszélt s sokan visszaadták a jegyüket is. Szendrey azonban abban reménykedett, hogy a második fellépés meghozza neki úgy az anyagi, mint az erkölcsi elégtételt Vasquez grófnő egyszeri elmaradásáért.

Elérkezett ez a várva-várt nap is. Elképzelhető azonban a direktor bosszúsága, amikor késő délután ismét sürgőnyt kap a grófnőtól, aki megint betegét jelentett. Eltekintve az anyagi kártól, a közönségnél megrendült a Szendrey hite és másnap a lapok is erős támadásokban részesítették a direktort.

Szendrey elkeseredésében kapta magát és levelet írt a mindig gyengélkedő grófnőhoz, tudatván vele, hogy a kétszeri felültetés miatt a megkötött szerződést felbontottnak tekinti s

Vasquez további fellépéseire, — illetve lemondásaira — nem tart számot. Ebbe azonban Vasquez grófnő nem akart belemenni, de Szendrey nem engedett.

A tárgyalások egész mostanáig folytak a direktor és az énekesnő között, de minden eredmény nélkül. Végre is Vasquez grófnő belátta, hogy Szendrey nem hajlandó egyezkedni s a napokban ügyvédje útján keresetet adott be Szendrey Mihály ellen az aradi királyi törvényszéknek. A keresetben őt estére járó fellépéstartóját követeli, ami természetesen jóval felülhaladja a 200 koronát, s így a hosszadalmas rendes perek útjára tartozik. A döntés elé nagy érdeklődéssel néznek a színészek körében.

Páter Albert

(A szélhámos karthauzi barát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Eötvös Károly nemrégiben gyönyörűen megírta, hogy milyen kőrmönfont ravaszsággal rabolt ki Sobri Jóska, a híres dunántúli szegénylegény egy dunántúli püspököt. A nagy kaliberű rabló előre bejelentette a püspöknek jövetelét. Még az órát is pontosan meghatározta. Volt is rémület a püspöki rezidenciában. Talpra állították az egész cselédséget és állig fellegyvezették valamennyit. Azután körülzárták a palotát: oda ugyan Sobri Jóska be nem teszi a lábát. A jelzett órában megérkezett a püspöki rezidencia elé a kalocsai érsek ő eminenciája. Az örök tisztelegve nyitottak utat az ősz lelkipásztor előtt, aki nagy kísérettel jelent meg. Volt nagy öröm a palotában. A püspök lelkendezve sietett fogadni ő eminenciáját, aki nem volt más, mint — Sobri Jóska. A betyár revolvert szegezve a püspökre és környezetére, zsebre rakta a palota minden pénzkészletét, azután hallgatást parancsolva, kocsijára ültette a püspököt és a legnagyobb nyugalommal távozott. A harmadik határban leszállította a püspököt kocsijáról és visszaküldte a kifosztott rezidenciába.

Az az idő, amikor ilyen betyárstílikket végre lehetett hajtani, már lejött. A modern kor szélhámosai más eszközökhöz fordulnak, ha az egyház férfitait megakarják zsarolni. Szintén papi ruhába bujnak ugyan, de nem árulják el kilétüket és nem szegeznek revolvert az áldozat mellé, hanem ájtatos beszéddel és hamis bizonyítványokkal vezetik tévútra őket. A jóhiszemű áldozat rendszerint fölül nekik és még sajnálkozik is, hogy nem segíthet nagyobb összeggel a szegény pap-társát.

Egy ilyen szélhámos működéséről, írja új aradi tudósítónk a következőket:

Egy magát Páter Albertnek nevező ál karthauzi barát végig köldulta a csanádi egyházmegye összes plébániáit. Mindenütt a legszívesebben fogadták az ő barátot, aki nagyon jól játszotta szerepét s ezáltal sikerült is tekintélyes összegeket kicsikarnia a csanádme-gyei plébánosoktól. Csanádmegyében jól végez-vén el dolgait, kedvet kapott a szomszédos vármegyék plébániáinak megzsarolására is. Átrándult Temesmegyébe, ahol szintén sikerült neki kisebb-nagyobb pampolásokat végrehaj-tani.

Legutóbb Új-Aradon próbálkozott, de véletlenül elszóltta magát, úgy, hogy leleplezték és kitűnt, hogy soha életében nem volt karthauzi. Az álbarátot Szamocsák Vendelnek hívják, aki már többször volt büntetve hasonló csalások miatt. Szamocsán jónak látta Új-Aradról kereket oldani, s a cserdörség most mindenfelé körözi.

Egy uriasszony és egy cigánybanda.

(Ördögtánc a keresztuton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 9.

Olyan speciális és részleteiben is érdekes bűnpör, amilyent tegnap tárgyalt a szegedi ítélőtábla, már régen nem foglalkoztatta a bíróságokat. Csaló cigánykaraván hálójába került egy uriasszony és a férje, akitől 13,000 koronát csalt ki az ügyes szövetséget a legfantasztikusabb baborasággal.

A dolog érdekességét növeli az a körülmény, hogy a bacsapott házaspár női tagja Szegeden végzett hat osztályt egyik magánintézetben s a kiművelt asszonykának mégis sikerült a legképtelenebb cigány-hókuszpókusokat beadni. A családi pőről ezt a tudósítást adjuk:

Torontálmegye leggazdagabb községében, Nagyjédsán lakik Khálessz Jakab vagyonszűz földbirtokos és felesége, Basch Erzsébet, aki néhány év előtt Szegeden végezte el a felsőbb leányiskola hatodik osztályát. Khálessz földbirtokán a múlt év április havában dögvész pusztított a házi állatok között. Meghallotta ezt a birtok közelében levő oláh cigánycsapat vezetője, Bucuj Róza, egy 45 esztendősen viharedzett személyiség és néhányad magával fölkereste a földbirtokost.

— Ha azt akarja a tekintetes ur, hogy vége legyen a dögvésznek, adjon pénzt a szellemeknek, — mondta a hízogó beszédű cigányasszony.

A földbirtokos el akarta zavarni őket, de addig táncoltak körülötte, amíg kénytelen volt meghallgatni őket. Előadták, hogy ők a szellemekkel kitűnő barátságban élnek és csak egy szavukba kerül, aztán a dögvész megszűnik, a földbirtokos pedig egész életében boldog lesz. Az első beszélgetésnél mindjárt 300 koronát csaltak ki Khálessz Jakabtól. Azután fölkeresték a feleségét és hasonló beszédekkel traktálták. A hiszékeny fiatal asszony szintén több száz koronát adott nekik, mert örök fiataloságot jósoltak számára.

Ezután a banda gyakrabban megjelent a földbirtokosnál és a tagjai sohasem mentek el a háztól üres kézzel. Temérdek buzát és sok-sok pénzt csaltak ki minden alkalommal, úgy hogy június végére a kipumpolt összegek együtt 13,000 koronát tettek ki.

Amikor a házaspár látta, hogy rutul becsapták, mert a dögvész nem szűnt meg, följelentette a bandát a nagykikindai kir. ügyészségnél, amely csalás miatt vádat emelt a követtezők ellen: Bucuj Róza, Bucuj Teréz, Péntes Magdolna, Nikoláj Magdolna, Petrovics Katalin, Petrovics Margit, Sztojka János, Lupsa Györgyné és Jerkovics Margit.

A törvényszéki tárgyaláson a raffinált banda minden tagja tagadott és fel is mentették őket. Főlebezés folytán a szegedi ítélőtáblához került a bűnpör, amelyvel tegnap foglalkoztak Vén András elnöklése mellett: a vádhatóságot Fabó Zoltán dr. kir. alügyész képviselte. A tárgyaláson a sértett fiatal asszony vallomásából a pörnek olyan részletei derültek ki, amelyeket valóban csak a legnagyobb fantáziával lehetne elképzelni. Kiderült, hogy a cigányok a házaspárt gyakran éjszaka is felköltötték:

— Jöjjenek, tekintetes urak, a falu végén vannak a szellemek, most lehet velük beszélni. A földbirtokosok annyira hatalmába kerültek a bandának, hogy felöltözték és befogattak.

— Tessék magával sok pénzt hozni és a kocskra sok buzát rakatni, mert a szellemek

megkivánják. A pénzeket azután visszaadják a szellemek, — biztatták őket a vándor-cigányok.

Khálesszék mindent megtettek. Kocsin kimentek a község határába s egy keresztutnál rémes látvány tárult eléjük. Vörös lángnyelvek csapkodtak fel a földből s a tűz körül mezítlenné vetkőzött, pirosra festett, föloltázott cigányférfiak s asszonyok járták az ördögtáncot. A lovak megriadtak, a házaspár is megrémült. Futni kezdtek, a cigányok utánuk és a földbirtokostól elkérték a nála levő pénzeket, körülbelül 10,000 koronát. A sok buza szintén ott maradt a cigányhad martalékaul.

A tárgyaláson egyébként a vádlottak mindent tagadtak, ami a csalást bizonyítaná. Több öreg asszony nagy merészen kijelentette:

— Hát nem tagadom, kaptam pénzt a tekintetes urtól, de azért, mert szerelmi viszonylatba vitt.

Egy fiatal cigányasszony szintén dühösen állította:

— Igen, tekintetes méltóságos urak, én is kaptam pénzt a Jakab ténsurtól.

— Miért?

— Ezért ni, — mondta és a karján tartott szopós babát a levegőbe emelte.

A tábla sem bírt a cigányok tagadásaival szemben semmi bizonyítékot felhozni és így szintén felmentő ítéletet hozott.

Amiről beszélnek.

★

Párbeszéd egy pályadíjról.

(A titkos szerző megjegyzése) „Ötszáz korona; — elég szép összeg, csak ép szindarabot kellene érte írni. Az ember különben, pénzzavarai valamelyikében, ezt is megtenné, csak azután biztos lenne. De rizikónak belefektetni egy hónap megtakarított ötletet s néhány nap technikai fáradságát: ez már sok. Ötszáz korona... Szendrey nem is rossz spekulál. Melyikünknek nincs egy kitűnő operet-, vagy dráma-témája, a melyet csak le kellene írni s nehéz ezreseket lehetne vele szerezni? És egy ilyen szinpad bombát, kasszadarabot akar Szendrey hitvány ötszáz koronaért...”

(Válasz.) Nos, igazában körülbelül mindegy, hogy ötszázak-e a pályadíj koronák, vagy ezerek. Telekyék az aranyakat adják százával, mégis csak halvaszületett drámákat, vagy a legjobb esetben időleneket hoznak a világra. Zilahy Gyula ezer koronát tűzött ki a Csokonai darabra s a pályanyertesnek csak az tudott néhány előadásra való életet biztosítani, hogy Csokonai városában, Debrecenben adták elő. Ha Szendrey kétezer koronát szánt volna rá, akkor se biztos, hogy eredményt ért volna el, — s így, ötszáz koronával is sikert arathat. Mert ha a darab a szinpadon gyökeret ver, akkor busásan megkapja a szerző azt, a mivel a pályadíjat keveseli. Sőt pályadíj nélkül nem igen termettek itt drámaírók, — pedig anyagilag így is kifizette volna magát — nem valószínű, hogy a pályadíj — a Vészi szavával élve — „kiváltja” őket az ismeretlenségből.

(A titkos szerző hallgatag ellenvetése) „Miért? Talán a vidéken nincsen író-tehetség? Csak a fővárosban? Csak ott lehet slágereket, táblás házakra való darabokat csinálni? Itt nem tudnak írni, itt nincsenek ötletek, hangulatok?”

(Válasz.) Dehogyan nincsenek. Hiszen a legjelsebbeket kivéve, a fővárosban egész brigádra való író emlegetteti magát, a kiknél minden vidéki városban jóval nagyobb tehetségek vannak. Jubiláris darabokat írtak olyan írók, a kiknek sohasem volt az eredetiséggel randevujuk. Sőt megeskik, hogy újságírók, a kiknek kéziratai a vidéken csak megfogva és megtörve kerültek ki a segédszerkesztői plajbász alól, — a fővárosba kerülén, szinpadí sikereket arattak.

(A titkos szerző újabb közbeszólása) „Akkor a hiba bizonyára a direktorokban van. Ezek a szűk látókörű szalócok csak azt merik színre hozni, a mi Pesten beüött. Ők maguk nem reszkíroznak semmit, nem mernek próbálni.”

(Válasz.) A szinigazgatókban alig lehet a hiba, mert, a mint látszik, szinte török magukat az után, hogy eredeti darabokat kapjanak. Lám, Szendrey nagy költséget pazarolt azért, hogy egy német izlésre készült gyöngé darabot a magyar szinpadok közül 6 mutasson be először.

(A titkos szerző) „Nos?”

(Válasz.) A hiba abban a közismeretű tényben van, hogy egy darabot nem lehet úgy írni, hogy az ember leül, rágyújt egy britanikára, eltávolít magától minden élő lényt és minden gondot — és darabot ír. Ahhoz a szinpadot nemcsak a nézőtérrel kell ismerni, sőt az sem elég, ha a kulisszák mögül látak. A szinpadnak nemcsak külsejét kell megismerni, hanem lelkét, idegeit, vérkeringését. Tudni kell, hogy a nagy deszkatestet hol kell megtapintani, hogy a hatásnak villamos árama csapjon ki belőle. Ez pedig nem megy az első ismerkedésre. A fővárosnak van ugynevezett színházi élete; nemcsak olyan, a mely a nézőtér előtt, a nézőtér körül játszódik le. Vannak írók, akik életük kétharmadát a szinpadon, a színházban töltik el. A főpróbák, a színházak társalgóiban, az öltözőkben. Itt, s a színészekkel való társasági közösségben megismerik a szinpad lélekrajzát, s kevés ötlettel és az eredetiség teljes híjjával is tudnak szinpadí hatást biztosítani. Arról nem is szólunk, hogy az író gyöngé művének is mint csinálja meg a sikerét a zeneszerző, ha az a darab véletlenül operet. A vidéken azonban ilyen értelemben vett színházi élet nincs. A főpróbák a főkapitány közbiztonsági szempontjaiba ütköznek s a szinpad tájkára csak a smokkók járnak, meg azok az írók, akik színész intervjut csinálnak. A szinpadot a vidéki írók nagyrésze nem ismeri jobban, mint akármelyik zártzárkából. A melyik vidéki író mégis elért szinpadí sikert — jónak látom, tisztelt szerzők, hogy Fényes Samu doktorra áttérjek, nehogy megfogjanak a teületességben — az is sokat forgott a főváros színházi életében. A többiek azonban nem ismerik a szinpadot, zeneszerzők meg, legalább operettre való, nincsenek. S ez az oka, hogy a vidéki szinmű-pályázaton megnyílnak ugyan az igazi tehetségek — a mire ép most volt Aradon plda: a tegnapiótt esti egyfelvonásos premiér, — de szinpadra született s hosszú életű szindarabokat, a kasszaüdvösköit, pályázattal, vagy pályázat nélkül, csak ritkán, üstökös-csodának irnak a vidéken. Egyébiránt lehet, hogy a Szendrey pályadíja hozza meg ezt a ritkaságot; Szendreynek, azt mondják, mindenben szerencsés keze van.

Robotos.

Tíz új rendőr.

(Az aradi rendőrtisztok egyenruhája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 9.

Már évek óta állandó a panasz úgy Arad város lakossága, mint a rendőrhatalóság körében az aradi közbiztonsági állapotok és a rendőrlétszám csekély volta miatt. Aradon, amely úgy kiderjedésére, mint lakosságának számára nézve az ország vidéki városai között a legszámot továbbké egyike, eddig mindössze nyolcvan rendőr teljesített szolgálatot. Ez a rendőri létszám olyan elenyészőleg csekély a város hatvanezer-nyi lakosságához képest, hogy nem csoda, ha sűrűn fordulnak elő olyan esetek, amelyeknek nem volna szabad elő fordulniok egy kulturális tekintetben is számottevő városban.

A sűrűn elő forduló éjszakai bűneseteket nem is említjük itt fel, elég ha utalunk Klonda Péter meggyilkolására és Lamm Hugó főhadnagy megtámadtatására.

Aki a rendőrséget támadja a hasonló ese-

tekért, az nem látja, vagy nem akarja belátni azt, hogy a rendszolgáltatást teljesítő rendőrök elvégre szintén emberek, akik nem teljesíthetnek negyvennyolc órák szolgálatot. A rendőrség csekély létszáma miatt a város külső részében lévő mellékutcákban sehol sincs rendőrszem, melynek természetes következménye az, hogy az éjszakai verekedések és más esetek szaporábban fordulnak elő.

A közbiztonsági állapotok tarthatatlanságát a város törvényhatósága is belátta és elhatározta, hogy Arad pénzügyi helyzetéhez képest egyelőre *tíz emberrel fogja szaporítani a rendőrség létszámát.*

A közgyűlésnek multkorli határozatát tudvalevőleg nem hajthatták végre, mert *Tedeschi Viktor* bizottsági tag meglebbesztte azt. *Kristóffy József* belügyminiszter a napokban olyképen döntött az ügyben, hogy *Tedeschi Viktor* felebbezésének elutasításával *jóváhagyta a törvényhatóság határozatát.*

A miniszter leiratának kézbevétele után *Institóris Kálmán* polgármester rögtön intézkedett a határozat végreajtása iránt. *Sarlot* Domokos főkapitány az időközben jelentkezett kiszolgált csendőrökből és katonákból tíz megfelelő választott ki, akik ma tisztelgették *Institóris Kálmán* polgármesternél.

Az új rendőrlégényeket két héten belül betanítják teendőikre és azután tényleges szolgálatba lépnek.

Itt említjük meg, hogy az aradi rendőrtisztviselői kar küldöttsége ma délelőtt *Sarlot* Domokos főkapitány vezetésével tisztelgett *Institóris Kálmán* polgármesternél, átadván nekik lapunkban tegnap ismertetett memorandumukat a rendőrtiszt egyenruhák ügyében. A polgármester *Sarlot* főkapitány beszédére válaszolva, biztosította jóakaratról a rendőrtisztviselőket.

Sternberg gróf kiszólásai.

(A halotti beszélete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 9.

Az osztrák Reichsrathban kedélyes élet folyik, fel-felszólal *Sternberg* gróf és olyanokat mond, hogy mondásai javarésze nem is reprodukálható. A derék ur legújabb szónoklatairól a következőket táviratozzák *Bécsből.*

A Reichsrath ma folytatta a választói reformról szóló törvényjavaslat tárgyalását. *Adler* dr. szociálista képviselő után *Sternberg* Albert gróf szólalt föl, ki ma is igen derűs percekot szerzett hallgatóinak. Nagy hangon kezdte.

— „Uralm, — mondta, — néhány nap előtt népgyűlésen hallottuk, amint *Adler* dr. dicsekedett, hogy a szociálisták a kormánypárt. Ha ő felségének a császárnak kormánya csakugyan nem talált más pártot, melyre támaszkodjék, mint a szociálistákat, akkor szőgyenpadra kell hurcolni ezt a kormányt. Az én őseim, a dicső *Sternberg* grófok szerezték meg a Habsburgoknak a cseh koronát. Ha őseim tudták volna, hogy majd valamikor ezek a Habsburgok bizalmukkal tüntetik ki a szociáldemokratákat és *Adler* dr.-t, bizonyára nem ontották volna vérüket (Zajos derűtség.) Minden századnak van egy nagy embere. Ausztriának is van és ez a mi *Gautsch* bárónk, aki harminc évig fuldokolt a hivatalos akták porában és most már közönséges csontváz, aki a szociálistákkal szövetkezett, hogy lerombolja az állampületek egyik falát anélkül, hogy a többi falakat előbb alátámasztaná. *Gautsch* azt akarja, hogy minden husz éves csérkefogó választói jogot kapjon. Ezért ki kell pusztítani ezt a patkány-kormányt. *Sternberg* beszéde után az ülést bezárták.

Az osztrák képviselőház jövő pénteki ülésén *Malik* allddeutsch képviselő és társai indítványt nyújtanak be, amelyben a Budapesten öngyilkossága után lefokozott *Erhart* Sándor 84. gyalogezredbeli hadnagy emlékének és családjának elégtételt kívánnak szerezni. Az indítvány elmondja, hogy *Erhart* egy budapesti szállóban föbe lőtte magát, majd részletesen ismerteti az esetet és így végződik:

Minden becsületesen érző embernek kötelessége az ilyen eseményeket kíméletlenül pelengérre állítani annál is inkább, mert a halottaiban meggyalázott hadnagy magyar állampolgár volt és a szomszéd államban főnálló abszolutizmus ennek az esetnek illetékes helyen való tárgyalását lehetetlenné tette. Főhivjuk tehát a kormányt, hogy az elhunyt családjának elégtételt szerezzen és *Erhart* hadnagynak ügyére vonatkozó összes iratokat tegye át a véderő bizottsághoz, mely tízennégy nap alatt jelentést tegyen a Háznak.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: *Diákszerelem*, operett. (Páros bérlet.)
Szombat: *Diákszerelem*, operett. (Páratlanbérlet.)
Vasárnap: Délután: *Lili*, operett. Este: *Diákszerelem*, operett. (Páros bérlet.)

* A vasárnap délutáni előadás Vasárnap d. u. *Hennequin* és *Milhaud* örökbecsű énekes színműve a *Lili* körül színré az aradi színházban. A címszerepet *Kaposi Józsa* játssza.

A vezérőlbizottság feloszlatása.

Tost Gyula beköszöntője

(Az új igazságügyminiszter.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 9.

A kormány ma este minisztertanácsot tartott, de újabb fontosabb elhatározásáról nem érkezett hír. Csupán egyik tagja, *Tost Gyula*, az új közoktatásügyi miniszter mondott hivatalának mai átvételénél hosszabb, egész programot felölelő beszédet. Ma is erősen tartotta magát az a hír, hogy a vezérőlbizottságot a kormány legközelebb feloszlatja.

A vezérőlbizottság feloszlatása.

Fejérváry bécsi audienciájának az eredményeiről eddig nem szivárgott ki más, minthogy *elhatározóba ment a vezérőlbizottság feloszlatása.* Sokan ebből arra következtetnek, hogy mégis meglesz törvényes időben a választás. A kormány az ellenzékétől el akarja venni az irányító fórumot is, hogy a választások hirtelen való kiírásával meglepje és készületlenül találja az országot. Arra az ellenvetésre, hogy a vezérőlbizottsággal nem bír, mert ha az eddigi tanácskozó helyén nem ül össze, akkor tagjai találkozhatnak akármelyik magánlakáson, a kormány emberei azzal felelnek, hogy a vezérőlbizottság tagjainak titkos beszélgetése ellen nem tehet semmit, de ezzel az ellenzék nem is ér el semmit.

A vezérőlbizottság dolgairól nem adhatnak hírt a lapok, mert ezeket *izgatás miatt elkobozzák* és a rendőrség gondoskodik arról, hogy a posta és a táviró se állhasson a koalíció vezérkarának szolgálatában.

Tost Gyula programja.

Tost Gyula, az új vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délben fogadta a minisztérium tisztikarát, amelynek tagjai nagyszámban gyülekeztek ez alkalomra a

minisztérium nagy üléstermében. Az új miniszter, kit belépésekor élénk éljenzéssel fogadtak, be sem várva az üdvözlést, üdvözölte a tisztikart s programját a következőkben körvonalozta:

Ami az én programomat illeti, igazán leplezetlen őszinteséggel és hazafiúi igaz fájdalommal kell kijelentenem, hogy oly szomorú és nehéz helyzetben vagyunk, annyira szűk keretek és korlátok közé vagyunk szorítva, hogy itt valami nagyobb új alkotásokra vagy általában valami nagyobb akcióra még csak gondolni sem lehet. Midőn a törvényhozás működése szünetel, az anyagi erőforrások mindenütt bedugulvák, ti, t. barátaim, mint a nemzeti művelődés munkavezetői és komoly munkásai legjobban tudjátok és tudhatjátok, hogy olyankor még a legszebb, leg-egészségesebb és legértékesebb ideák megvalósítására sem kerülhet a sor. Örülünk kell és nagy gondot fog nekünk okozni, hogy feladatunkat annyiban teljesíthetjük, hogy a meglevőket megtartsuk és a leg-sürgősebb szükségleteket kielégíthessük.

S épen azért, mert ilyen szomorú és nehéz közállapotok és viszonyok között vagyunk, az én programmon egyik kardinális tétele és pontja az, hogy én teljes erőmből oda fogok törekedni, hogy a törvényhozás funkcionálása és egy parlamenti kormányzás minél előbb lehetővé váljék. Ha ez megtörténik és bekövetkezik, én az én missziómat befejezettnek tekintem.

Jól tudjuk azonban, hogy az állami életben, a kulturális életben, a közkormányzat terén szünetelés egy percig sem állhat be. Gondoskodnunk kell tehát, hogy azok az intézmények, amelyek már megvannak, hogy azok természetes fejlődésükben fenakadást ne szenvedjenek, hogy a fejlődés ellen mesterséges gátak és nehézségek ne emeltesse, sőt, hogy ezen fejlődés természetes és jogos követelményei minél nagyobb mérvben kielégítést nyerjenek. (Helyeslés.) Ez lesz egyik főtörekvésem. Ezzel én a programomat el is mondtam.

Kristóffy itthon.

Kristóffy József belügyminiszter holnap este hazaérkezik Abbáziából és ismét átvesszi a belügyminisztérium vezetését. A vezetést egyébként távolléte alatt is kezében tartotta, amennyiben *Sélley* Sándor és *Kaffka* László államtitkárokkal napon-ta többször érintkezett telefonon s azonkívül a fontosabb aktákat leküldette magának Abbáziába és maga intézte el azokat.

Lányi távozása.

Lányi Bertalan igazságügyminiszter súlyos meghülés folytán betegen fekszik és néhány napig nem kelhet fel ágyából.

Ezzel a hírrel kapcsolatban egy budapesti estilap a következőket írja:

Kitűnő értesülés nyomán megírtuk a héten, hogy az igazságügyminiszter *Geguss Gusztáv* kir. főügyész lesz. Ma már jelenthetjük, hogy *Geguss Gusztáv* kinevezése már befejezett tény. A kinevezésre vonatkozó okirat már aláíratott és kézbesített is.

A kir. Kuria elnökévé ő felsége *Oberschall* Adolfot, a Kuria alelnökét, alelnökké *Lányi* Bertalan volt igazságügyminisztert már ki is nevelte.

A koalíció és a nemzetiségek.

Koalíciós körökben ma sokat beszéltek arról a félhivatalos kormánynyilatkozatról, mely azzal vádolja a koalíciót, hogy a Balkán államokkal és a nemzetiségekkel paktál. Ez utóbbi vádra nézve azt hozzák fel, hogy hiszen a nemzetiségi képviselők kimondott kormánytámogatók. Hivatkoznak erre nézve a brassói *Kazeta Transilvániái* egyik minapi cikkére, melyben szemére hányta az aktivista képviselőknek, hogy saját népük ellen cselekedtek akkor, amikor mint ellenzéki képviselők a Fejérváry-kormányt bizalmat szavaztak. A kormány programjában foglalt demokratikus reformok — írja a román lap — nem fogják előmozdítani a román nép jólétét, mert azok kizárólag a magyar nép faji érdekeinek előmozdítása szempontjából készültek.

Zágrábból jelentik, hogy a zágrábi *Obzor*, *Bánffy* kiépése alkalmából vezércikket közöl, amelyben arról ír, hogy a koalíció egyre inkább közelodik a negyvennyolcas alaphoz és azt fejtegeti, hogy ezt a horvátok sohasem akceptálhatják, mert ez a horvát-szlavon társaságok közjogi jellegének a negációja volna s azokat magyar provinciává degradálná, amelyet minél előbb magyarosítani kell. Magyarország-Ausztria között kötött perszonál unió ezeknek a törekvéseknek csak a segítségére jönne. A horvát lap a magyar-horvát kiegyezésnek azokra a pontjaira figyelmeztet, melyek a monarchia államainak viszonyát szabályozzák, csak a horvát-szlavon társaságok törvényes segítségével lehet megváltoztatni és hogy Horvátország érdekeit a delegációk sokkal jobban megvédik, mint a magyar képviselőház horvát csapatja. Ha a koalíció a negyvennyolcas alapra helyezkedik, úgy a horvátoknak a legkisebb okuk sincs ezért lelkesedni.

Metianu a románok politikájáról.

Egy újságíró ma beszélgetést folytatott Metianu nagyszebeni román érsekkel, aki többek között a következőket mondotta a románok politikájáról:

— Mindenkor híve voltam az egységes magyar állameszmének és a magyar nemzeti szuverenitásnak őszinte elismerését kívántam román híveimtől. Mi haszna van a kiméletlen harcnak, a mai ellentétek kiélesítésének? Van a magyaroknak nagyobb és erősebb ellensége, iparkodjanak azt leküzdeni.

Hogy a román nemzetiségi képviselők a Fejérváry-kormányt erkölcsileg támogatják, annak oka az, hogy a szegény és elnyomott román népet könnyebben lehet egy reális gazdasági politikának megnyerni, melytől helyzetük javulását remélik, mint egy ideális és a korszellemet negligáló politikai hadjárat szolgálatába terelni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparos ifjak önképző-egyesülete tegnap este tartotta rendes havi választmányi ülését *Schäffer* József elnöklete alatt. A választmány elhatározta, hogy miután az egyesület tagjai minden alkalomkor rendithetetlen hazafiságuknak adták tanujelét, úgy most, midőn szükség van minden hazafias meggyilkolozásra, meg fogják ünnepelni március tizenötödikét és koszorút helyeznek a vértanúk szobrára. Az egyesületbe az elmúlt hóban beiratkoztak tizen rendes tagnak, Muszka József és Kreinicker Sándor önálló iparosok pártoló tagoknak.

HIREK.

— **Arisztokrata hölgyek a megyei tisztviselőért.** *Budapesti* tudósítónk táviratozza: Politikai és társadalmi körökben ma sokat beszéltek egy jelenetről, mely tegnap igen előkelő zsuron játszódtott le. A zsurt *Batthyány* Ilona született *Andrássy* grófnő, *Andrássy* Gyula gróf testvére adta a budai *Andrássy*-palotában és résztvett azon az arisztokrata családoknak számos hölgytagja. Beszélgetés közben a politikai helyzet is szóba került és többen — sajnákoztak a megyei hivatalnokokon és családjaikon, mint a nemzeti ellenállás egyedüli áldozatain. Egyszerre fölállott *Desseffy* Aurélné grófnő, letette az asztalra remek gyémánt nyakékát és kijelentette, hogy ezt a nagybecsű ajándékot, melyet férjétől kapott, a szegény megyei hivatalnokok családjainak segélyezésére adja és csak akkor fog tervétől elállani, ha férje a nyakékát megfelelő pénzüsszeggel megváltja. A példa utánzókra talált és rövid idő alatt majdnem valamennyi hölgy többkevesebb ékszerét ugyanarra a célra letette az asztalra. Ily módon pár perc alatt közel háromszáz ezer korona gyűlt egybe.

— **Az aradi honvédhuszárok új parancsnoka** *Tallán* András alezredesnek a kassai 5. honvédhuszárezred parancsnokává történt kinevezése folytán, a honvédelmi miniszter *deybach* Zech Colbert, harti és szuli bárót, a váci honvédhuszárezred századosát fogja az aradi honvédhuszár-osztály parancsnokává kinevezni. Az új osztályparancsnok, ki jelenleg a budapesti honvéd lovasiskola tanára, már a közeli napokban elfoglalja állását Aradon.

— **A hadsereg köréből.** A király *Frank* Lőrinc altábornagynak, az 1. gyaloghadosztály parancsnokának — aki egy időben az aradi 88. gyalogezrednek egyik alezredese volt, — sok évi eredményes szolgálatának elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta; — *gell* *derni* *Colerus* Emil vezérkari ezredesi, a temesvári 7. hadtest vezérkari főnökét az 53. gyalogdandár parancsnokává nevezték ki, a 7. hadtest vezérkari főnökévé pedig *schartenburg* lovag *Mündel* Henrik 78. gyalogezredbeli ezredesi, a vezérkarba való áthelyezése mellett.

— **Aradmegye ellenállási alapja.** *Török* Gábor déznai földbirtokos ma ötezer koronát ajánlott fel Aradvármegye tisztviselőinek kártalanítási alapjára.

— **Zichy Mihály hazahozatala.** *Zichy* Mihály holtteste utban van hazafelé. A nagy művész holttestét tartalmazó koporsót Szent-Pétervártól ünnepélyes beszentelés után tegnap tették vasúrra és hat-nyolc nap múlva érkezik meg Budapestre, úgy hogy minden valószínűség szerint a jövő szardán vagy csütörtökön lesz Budapesten ravatalra helyezhető. A holttest utnak indításáról a Képzőművészeti Társulat táviratilag nyert értesítést. Budapestről táviratozzák: *Zichy* Mihály végrendeletében, melyet tegnap bontottak föl Péterváron, tízezer holdas zalamegyei birtokát, továbbá műveinek tulajdoni és sokszorosítási jogát nejére és leányaira hagyta, pétervári művészi hajlékának ingóságait, képeit és rajzeit pedig ápolónőjének hagyományozta. E hagyatékban vannak különféle családi ereklyék, műkincsek, cári ajándékok, a művész által gyűjtött fegyverek és szőnyegek, melyeknek egy részéhez a család is jogot formál. Az örökösök között alkalmasint egykedés tárgyalások lesznek. Az utóbbi években a közoktatásügyi kormány beszerelte *Zichy* legszebb rajzeit, melyekből kollektív kiállítást fog rendezni. A városiigeből történő temetésnél *Tósti* Gyula kulturális miniszter fogja az első gyászbeszédet mondani.

— **Orvosválasztások Szemlakon.** A megüresedett szemlaki körorvosi állást ma töltötte be választás után Szemlak község előljáró-ága. A választáson *Senk* Ferenc főszolgabíró előkötött, aki bejelentette, hogy három pályázó jelentkezett, névszerint: *Becsi* János dr. a krompachi vasgyár orvosa, *Feldmann* Fülöp dr. szenttoronyai és *Hasza* Károly dr. fehértemplomi orvosok. A főszolgabíró mind a három pályázót jelölte, mire megejtették a választást, amely *Becsi* János dr. egyhangú megválasztásával végződött. A körorvos fizetése évi 1600 korona. Ugyancsak ma töltötték be a megüresedett szemlaki körallatorvosi állást is. Tizenhárom pályázó közül *Biszerszky* Kázmér okleveles allatorvost választották meg szintén egyhangulag. *Biszerszky* eddig az aradi jószágigazgatásnál állattenyésztési zárszámadásokat ellenőrző felügyelő volt.

— **A horvátok és az olimpiai versenyek.** Zágrábból táviratozzák: A horvát Szokol-egyesületek tagjai a cseh tornászokkal együtt akartak az olimpiai játékokban résztvenni. A magyar kormány most közölte az illető szokolistákkal, hogy Görögország Horvátországot nem ismeri el külön országnak és így a horvátoknak magyarokkal kell a versenyben résztvenni. A horvátok erre kijelentették, hogy ebben az esetben inkább otthon maradnak.

— **A Gozdu alapítvány ügygyűlése** A Gozdu alapítvány felügyelő bizottsága *Metianu* János érsek metropolita egyházi és *Gáll* József dr. főrendiházi tag világi elnök vezetése alatt, a fővárosban három nap óta gyűlést tart, amelyen résztvesz *Pap* I. János aradi püspök is. A leltár szerint az 1905. év végén az alapítvány tiszta vagyona 6,137.691 korona 32 fillér, tehát az előbbi évhez képest 988 280 korona szaporulatot mutat. Az 1905. évi számadások szerint a bevétel 849.575 kor. 86 fill., a kiadás 546 782 kor. 54 fill., pénzmaradvány 7793 kor. 82 fill.; az 1905. év végén. Az 1907. évi költségvetési előirányzatba 297.080 kor. bevétel és 79 971 korona 50 fillér kiadás van felvéve, tehát készpénzmaradvány 217.108 korona 50 fillér.

— **Házasság.** *Irsai* Samu aranyági kereskedő március hó 15-én tartja esküvőjét az agyógyi izr. imaházban *Reisner* Etuska kisaszonynyal, *Reisner* David regei kereskedő hájos leányával.

— **Boraukcio** Arad-hegylán. Ma délelőtt folyt le *Pankotán* az Arad-hegylán Szőlősgazdák Egyesülete által rendezett boraukcio. Az árverést, úgy mint az előző napokon, ismét kislajvai *Szabó* Zoltán, az egyesület fíradhatlan ügyvezető igazgatója nyitotta meg igen szép számú közönség jelenlétében, hangsúlyozva megnyitó beszédében az aukcio célját. Majd összetartásra és kitarásra buzdítva a megjelent szőlőbirtokosokat, az egyesület tevékenységének előbb utóbb sikert jósolt. Szavainak elhangzása után *Nagy* József plébános, a pankotai körület szőlősgazdájának nevében igen szépen méltatta az egyesület tevékenységét és köszönetet mondott az érdekltség nevében ügyük felkarolásáért, kérve *Szabó* igazgatót a megkezdett nehéz munkának további folytatására. A jelenlevők lelkes éljezésének lecsillapításával kezdetét vette a bor-árverés, melynek eredménye, dacára annak, hogy a borkereskedők közül csak kevesen jelentek meg, kezdőnek elég jó. Eladatott: 170 hektoliter 1905. évi herceg *Sulkowski*-uradalmi asztali bor 4 34 korona; 95 hektoliter különféle fajbor 38—46 korona ártban. Az aukciónak a helyszínén való rendezésében *Nagy* József plébános és *Hanyi* Gyula uradalmi felügyelő vettek részt. Itt is, mint az előző napokon, számosan jelentkeztek

felvételre tagokul az egyesületbe. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a tervbe vett negyedik aukció, amelynek holnap Borosjenőn kellett volna megtartatni, elmarad, miután az ottani termelők és egyesületi tagok az aukcióra bejelentett borkészletüket, időközben az aukcióra jelentkező vevőknek már mind eladták.

— **Eljegyzés.** Papp Koraél dr. eljegyezte Glasz Aranka kisasszonyt Máriaradnán.

— **Koburg Lujza váltoadossága.** Bécsből jelentik: *Festetich* Rudolf grófnak *Koburg Lujza* hercegnő elleni válópöréből kifolyólag a hercegnő ügyvédje, mielőtt a gróf panaszára válaszolt volna, bűnvádi feljelentést tett *Festetich* gróf ellen uzsaravétség címen. A beadvány elmondja, hogy a gróf azáltal követett el uzsaravétséget, hogy a hercegnőnek tényleg átadott 55.000 frank ellenében 100.000 frankot követel.

— **Orosz forradalmárok Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Tegnap délután három órakor a *Landau-féle* vonalzó intézetben robbanás történt. *Markovits* Jakab huszonkét éves könyvkötősegéd nadrágzsebében egy bomba volt, amely a nagy melegségtől fölrobbant. A vizsgálatnál kiderült, hogy *Markovits* orosz forradalmár és lakásán a házkutatásnál egész sereg robbanó szert találtak. *Markovits*ot, ki a robbanásnál csak kevés sérült meg, valamint *Reschitzer* nevű társát letartóztatták.

— **Halálozás.** *Suhajda* Antalné szül. *Szentpétery* Bella március hó 6-án rövid szenvedés után *Barakonyban* meghalt. Temetése ma délután két órakor volt nagy részvét mellett. Az elhunytat kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **A kisiratosi plébánia.** *Hügel* János kisiratosi rom. kat. plébános megrongált egészségi állapotára való tekintettel a napokban beadta nyugdíjaztatására iránti kérelmét. Ennek következtében a kisiratosi plébánia, melyhez Kisiratos és Forraynagyiratos községek tartoznak, megüresedett. E hó 8-án Kisiratos község részéről *Hegedüs* János jegyző vezetésével egy harminc tagú és Forraynagyiratos község részéről *Schmitt* Dezső segéd-jegyző vezetésével egy tíz tagú küldöttség tiszteleggett Temesváron *Németh* József b. püspöknél, aki elé azt a kérelmüket terjesztették, hogy a betöltendő plébánosi állásra *Mátyás* Béla eddigi koadjutort nevezzék ki, aki a nép teljes bizalmát és szeretetét bírja. *Németh* b. püspök a küldöttséget a legmelegebben fogadta és megígérte, hogy *Mátyás* Béla koadjutornak rövid idő alatti hasznos működésén csak örülni tud és az állás betöltésénél, tekintve nevezett népszerűségét és a népnek iránta való ragaszkodását, reá figyelemmel lesz.

— **Új doktor.** *Gabos* Jenő aradi ügyvédjelöltet március 10-én avatják a kolozsvári tudományegyetemen doktorrá.

— **A zsinagógából.** Purim előestéjén, szombaton este az istentisztelet fél 6 órakor kezdődik.

— **Szép fogakat** csakis a *Dentolin* fogoreme használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 113

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A seprősi zendülés a tablán. Tegnapai tudósításunk kiegészítésül a következő részleteket jelentik még Nagyváradról: A nagyvárad kir. tábla tegnap folytatta a seprősi zendülők bűnügyének a tárgyalását. A tegnapi napon befejezték a tényállás megállapítására vonat-

kozó kihallgatások és iratok ismertetését. Először *Kurovsky* Ferenc főügyési helyettes szólt fel, kívánva, hogy a negyvenhárom vádlottat a kir. tábla súlyosabban büntesse meg, mint az aradi kir. törvényszék. Az a hat megszünt emberélet, amely a seprősi zendülés áldozatául esett, szerinte csakis a vádlottak lázításának a bűne. Utána a vádlottak védője, *Pop* C. István dr. aradi ügyvéd szólt fel. Őrök hosszág bizonyította a vádlottak ártatlanságát és a kiontott vért a felelősséget a csendőrség vezetőjére akarta hárítani. A kir. tábla ítélőszéke este hat órakor vonult vissza ítélőhözatalra. Az ítélet nagy meglepetést keltett. A legtöbb vádlottat felmentették, a többinek pedig leszállították a büntetését. A fővádlottak közül az elsőbíróóság által egy évre ítelt *Sturdea* György tanítót, aki állását veszítette volna el, ha az ítélet jogerőre emelkedik, felmentették, *Matyei* József bírójelölt büntetését pedig egy évről hat hónapra szállították le. Akiket az aradi kir. törvényszék hat hónapi fogházra ítelt, azoknak büntetését a kir. tábla szintén leszállította és pedig három hónapra. Az ítélet nagy örömet keltett a vádlottak sorában.

§ **Harc egy hivatal miatt.** Néhány hónappal ezelőtt a *Függetlenség* című aradi napilap kiadója kiadóhivatali főnökek szerződött *Szemere* Imrét. Alig működött azonban *Szemere* néhány hétig, *Eisner* Gáza, aki ugyancsak a kiadóhivatal alkalmazottja volt, egy *Fodor* Öskár dtól eredő levelet adott át neki. Ebben a levélben *Fodor* dr., a vállalat ügyésze tudatta *Szemerével*, hogy a vállalat minden felmondási idő nélkül elbocsátja őt állásából, mivel — a levél szerint — elhanyagolta teendőit. *Szemere* után *Eisner* alkalmazták az ő helyére, ami azt a hitet ébresztette *Szemerében*, hogy utódja intrikált ellene. Fel is jelentette *Eisner* az aradi kir. járásbírósnál levélírók megsértése miatt, azt állítván, hogy ez felbontotta *Fodor* dr. neki szóló levelét. Ma folyt le ez ügyben a tárgyalás, melyen beigazoltatván, hogy ez nem történt meg, *Szemere* visszavonta panaszát.

§ **Barabás nagyváradai beszámolója.** A mikor *Barabás* Béla, Nagyvárad város akkori képviselője 1904-ben beszámolóját tartotta, nagy utcai botrányoknak és véres tüntetéseknek volt színhelye Nagyvárad. A beszámoló után néhány fiatal ember tüntetésre biztatta a tömeget, amelyet azonban a rendőrség széjjel akart oszlatni. Az izgatónak sikerült is a tömeget a rendőrség ellen felbőszíteni s a rend őreit kövekkel dobálták meg. Még akkor letartóztatta a rendőrség *Gapvelan* Kálmánt, *Bohák* Józsefet és *Kollár* Gusztávot, akiket azonban igazolás után szabadlábra helyeztek. A kir. ügyészség azonban vádat emelt ellenük hatóság elleni erőszak és izgatás miatt s tegnap ítelt felettük a nagyvárad kir. törvényszék. *Gapvelan* Kálmánt és *Bohák* Józsefet, miután semmiféle bizonyíték sem szolt ellenük, felmentették. *Kollár* Gusztávot azonban a hatóság elleni erőszak kísérletében bűnösnek mondta ki a törvényszék és az enyhítő körülmények figyelembé vételével csupán nyolc napi fogházra ítélte.

§ **Az élesdi zendülés.** Ma délelőtt hirdette ki a Curia ítéletét *Losonczy* Odón elnök az élesdi zendülés nagyszabású bűnpörében. A ma kihirdetett ítélet szerint a bejelentett semmisségi pa-

naszok, amelyeket amlatt nyújtottak be a nagyvárad kir. Tábla által elítelt tizenhárom vádlott védői, mert a vád tárgyát képező cselekmény szerintük nem nyert bizonyítást, — elutasította a kir. Curia s így hozzájárult a másodfoku ítélőhöz. E szerint a fővádlott: *Szilberstein* Dezső nagyvárad kereskedő segéd 3 évi fegyházra, míg a többi 12 Élesd környéki paraszt 3 hónaptól egy évig terjedő elzárással sújtanak a vérengzésért, a mely 80 ember életébe került. A vádlottak azonkívül 2000 koronát meghaladó bűnügyi költségekben is marasztaltattak. Dr. *Farkasházy* Zsigmond védő az elítéltek érdekében perújítással fog élni.

NAPIREND.

Március 10. Szombat. Róm. kath. naptár: 40 vértanú. — Protestáns naptár: 40 vértanú. — Izraelita naptár: Szombat, Thez. — Görög-keleti naptár (február 25.): Tarász. — A nap két 6 óra 26 perckor, nyugszik 5 óra 55 perckor. Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható. Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatása (Iparosház). — Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Lyceum.) Március 11. Az aradi butorkészítő iparosok szövetségének közgyűlése délután 3 órakor (Atzél Péter-utca 3.) — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A pankotai izr. fiókhitközség Purimbálja (Fehér Kereszt.) Március 13. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának zsűria délután 5 órakor (Városház.) Március 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor. Március 18. Godowsky zongoraművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi felsőbb leányiskola színelőadással és szavalatokkal egybekötött ünnepélye. Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor. Március 27. A közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10¹/₂ órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

Az időjárás egyszerre megváltozott és pedig a szép meleg napokat ma zord, szeles idő váltotta föl; jobb is, ha most adja ki a mérget mint később. A vetések a lehető legszebbek, kivált az őszi erők és sűrűk. A tavaszt is elvágzik 10—12 nap múlva.

A gabonaüzlet kissé kezd élénkülni, kivált takarmány-cikkekben; buza szinte szilárdabb lett, csak az őszi buza lanyhul.

Elkelt a mai hetipiacon:

1800—2000 mm. buza 15 60—16 00.

450—480 mm. tengeri 13 60—13 80.

Névl. jegyzés rozs 12 80—12 90.

" " árpa 13 40—13 80.

" " zab 14 00—14 60.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 128—130 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 136—138 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 134—136 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 137—138 fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 134—135 fillérig.

Sertéslétszám: Március 3. napján volt készlet 40,935 darab, március 4. napján fölhajtatott 960 darab, március 4. napján elszállított 171 darab, március 5. napján maradt készlet 41,724 darab.

A hivott sertésüzlet irányzata: Ceöldes.

Sirolin

Készlet az Aradi Közlönyben és a többi, megadott helyeken, ahol a költőket, vállalkozókat, eljött hirdetőket.

Tüdőbetegségek, köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéketlen utazásokat is kínálunk, körjelen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendeléseire és gyógyszerészeknél. — Az Aradi Közlönyben 4—5 koronára.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 9

Amerika $\frac{1}{8}$ magasabb. Kínaiat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 15,000 métermázsza buza 5 fillérrel magasabb áron.

Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órakor:

Buza 1906. áprilisra	16.82—16.64
Rozs 1906. áprilisra	13.64—13.66
Zab 1906. áprilisra	15.44—15.46
Tengeri 1906. májusra	13.70—13.72
Új őszi buza 1906-ra	16.52—16.54

Zárás 5 órakor:

Buza 1906. áprilisra	16.60—16.62
Rozs 1906. áprilisra	13.60—13.62
Zab 1906. áprilisra	15.86—15.88
Tengeri 1906. májusra	13.72—13.74
Új őszi buza 1906-ra	16.52—16.54

Irányzat változatlan.

Zárás 5 órakor:

Csarnok hitelrészvény	672 75
Magyar hitelrészvény	794 50
Leasinghitelrészvény	522 75
Rima-Murányi vasút részvény	538 75
Csarnok-magyar államvasút részvény	675.—
Kőszegi vasút	607 50
Városi villamos vasút részvény	327.—
Arad-Debrecen vasút részvény	950
Arad-Debrecen vasút részvény	11.—

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

III. A csehországi botrány.

Irt: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Róth László. [9]

(Vége.)

III.

Az éjjel a Baker-utcában aludtam s épp reggelizni ültünk, mikor a cseh király be rontott.

— Hát igazán megvan? szölt Holmeshez, vállát megragadva és mereven szeme közé nézve.

— Eddig még nincs.

— De van reménye?

— Van.

— Akkor kérem jöjjön, mert megöl a túrelmetlenség.

— Előbb kocsi kell hozatnunk.

— Szükségtelen; lenn vár az enyém.

— Annál jobb.

Beszélünk és a Briony Lodgera hajtottunk.

— Adler Irén férjhez ment, jegyzé meg Holmes.

— Férjhez? Mikor?

— Tegnap.

— Kibez?

— Nortonhoz, egy angol ügyvédhez.

— Igazán? Hisz nem szeretheti őt.

— Pedig ez felséged szempontjából kívánatos lenne.

— Ugyan miért?

— Mert ez felségedet minden további kellemetlenség ellen biztosítja. Mert ha férjét szereti, nem szeretheti őt. S ha őt nem szereti, nem akarja megzavarni házassági terveit.

— Teljesen igaz. De azért mégis sajnálom, hogy nem volt velem egyenrangú. Micsoda királynő váhatott volna belőle!

Elhalogatott és szót sem szölt addig, míg a célhoz nem értünk. A Briony Lodgei ház ajtaja teljesen ki volt tárva, a küszöbön pedig egy éltecsébb asszony állt, gunyos mosolylyal kísérté kiszállásunkat.

— Sherlock Holmes ur, nemde?

Holmes kérdőleg tekintett reá.

— Az vagyok.

— Tényleg. Urnőm már mondta, hogy önök el fognak jönni. És ma reggel az 5-15 ós vonattal férje kíséretében végleg elutazott.

— Hogy érti ezt, szölt Holmes megütközve. Talán Angliát is elhagyta?

— Igen, még pedig örökre.
— És a papírosok, kérdé a herceg ingerülten. Tehát minden veszve van?
— Azt megírtuk, szölt Holmes és a szolgát félretaszítva berohant a szobába. Mi nyomon követtük. A butorok rendetlenül álltak; a nyitott szekrények és fiókok arra mutattak, hogy a hölgy hirtelen elutazása előtt még egyszer átkutatta őket. Holmes gyorsan a csengőhöz rohant, félretolt egy képet és a falnyílásból egy fényképet és egy Holmeshez címzett levelet vett ki. A kép Adler Irént ábrázolta estélyi toltetben. Barátom feltépte a borítékot és mind a hárman egyszerre olvastuk a megelőző nap éjjelén irt levelet, mely így hangzott:

Kedves Holmes ur!

Dolgát valóban jól végezte, ugyannyira, hogy megnyerte teljes bizalmamat. A tűzillámig pillanatig sem gyanakodtam, de akkor, midőn láttam, mennyire elárultam magam, gondolkodni kezdtem. Már hónapokkal azelőtt figyelmeztettek önre, mondván, ha a király valaki segítségét igénybe veszi, ez csak ön lehet. Címét is megtudtam. Eleinte nem mertem arra a kedves, szíves öreg papra gyanakodni, de magam is színész voltam, kegyelem az alakoskodás. Gyakran jártam én is áruházban. Beküldtem John, a kocsi, hogy vigyázzon önre, én férfiruhát öltöttem és éppen akkor értem le, mikor ön eltávozott. Lakásáig kísértém és így meggyőződtem, hogy tényleg a híres Sherlock Holmes érdeklődött dolgaiban után. Itt még, elég megdöglőn, jó estét is kívántam önnek és egyenesen férjem lakására mentem. Mindketten jobbnak láttuk ily erős ellenfél elő elmenekülni. Tehát ön holnap már csak az üres fészkét találja. A kép miatt kilense teljesen nyugodt lehet. En szívetek és engem is szeret egy sokkal nemesebb férfi, mint ő. A király tehát amit akar, anélkül, hogy bosszút állnék rajta, pedig nagyon megbántott. A képet megtartom, hogy későbbi esetleges támadások ellen megvédjen. Egy képet ha gyök önöknek, amelynek a király talán örülni fog.

S ezzel maradok őszinte tisztelője

Nortonné Adler Irén.

— Micsoda nő — micsoda nő! — kiáltá a király, amint a levelet olvastuk.

— Nem mondtam, hogy mily gyorsan s határozottan cselekszik. Nem lett volna balóla nagy-szerű királynő? Baj volt, hogy nem vagyunk egyenrangúak.

— Amint látom, csakugyan nem méltó felségedhez, mondta Holmes hűdegen. Csak azt sajnálom, hogy nem érthettünk el jobb eredményt.

— Ellenkezőleg Holmes ur, kiáltá a király élénken, jobbat képzelni sem lehetett volna. Szava szent, tehát épp oly biztos vagyok, mint ha a képet tűzbe dobta volna.

— Igen örvendek.

— Végzetlenül le vagyok kötelezve ön iránt és nem tudom, mivel háláljam meg, talán e gyűrűvel — — — s egy smaragd gyűrűt húzott le ujjáról és Holmesnek nyújtotta.

— Felséged birtokában van egy oly dolog, ami rám nézve sokkal értékesebb.

— Nevezze meg.

— A fénykép.

— Irén fényképe? — kérli a király csodálkozva. De hát, ha ön kívánja, legyen.

— Köszönöm felség. A dolog tehát be van fejezve s így jó reggelt kívánhatok önnek, szölt Holmes, meghajlva magát anélkül, hogy a királynak feléje nyújtott kezét észre venné.

Igy történt, hogy a cseh király megmene-kült egy botránytól és egy felfurcsos asszony túljárt Holmes eszén.

Azelőtt sokszor gunyolódott a nők ügyességén, de azóta soh'se tette. S ha Adler Irén-ről vagy a fényképről beszélt, mindig bizonyos tisztelettel teszi ezt s úgy nevezi őt — „az a nő.”

Nemzeti Színház.

Bérlet 151. sz.

Páratlan

Szombaton, 1906. évi március hó 10 én

A diákszereltem.

Nagy kiállításos operette balettel, 3 felvonásban. Irták: L. Krenn és C. Lindau. Zenéjét szerző: Milöcker Károly.

SZEMÉLYEK:

A fejedelem	Hunyadi J.	Knorr	Beregi S.
Jenő herceg	Faludi K.	Melzer	Delli Lajos.
Irén hercegnő	Zsigmondi A.	Ruprecht	Rákossy Gizl.
Kaltenbach	Benkőné P.	Strimpfl	Nyarai A.
Basedov	Várnai Jenő.	Katalin	Fenyvesy M.
Von Vogel	Rontai B.	Böske, húga	Zalai Margit.
Möbius	Szathmári A.	Höfelmann	Borbély S.
Moppel	Kulcsár L.	Gáspár, fia	Mariházi M.
Langhalm	Ladislai J.	Müller	Szabó László.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Limbbeck János

első magy. kir. szab. érekeperső-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett s felejtethetetlen jó feleség, anya, leány, testvér és rokon

SUHAJDA ANTALNÉ

szül. Szentpétery Bella

folyó évi március hó 6-án, esteli 6 órakor, rövid szenvedés után hirtelen elhunyt.

A boldogult hült tetemét március hó 8-án délután $\frac{1}{2}$ órakor fognak Barakonyban a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és ugyanott ideiglenesen nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat folyó hó 9-én, délelőtt 10 órakor a csermői róm. kath. templomban a Mindenhatóknak fog bemutatni.

Aldás és béke langjan porai fetett!

Barakony, 1906. március 6-án.

Suhajda Antal, férj.	Haberfelner Béla,
Margitka és Erzsike, gyermekei.	Suhajda János,
Özv. Szentpétery Imréné, anyja.	Suhajda Kálmán,
Haberfelner Béláné sz. Szentpétery Regina, testvére.	Suhajda György,
Suhajda György, após.	Suhajda Valér,
	Suhajda Jánosné,
	sógor és sógorónő.
	Haberfelner Rézsike, unoka húga.

Ma, 1906. március hó 10-én,

szombaton

a 33. gyalogezred zenekara

TÓTH ENDRE

(ezelőtt Kass)

vendéglőjében

hangversenyez.

Bélepti-díj 40 fil.

Kezdete este 8 órakor.

Tisztelettel

Tóth Endre,

vendéglős.

Angol női
costüm kelmék

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

672

Telefon szám 478.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad.									
Állomások	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.
	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Arad ... ind.	5:04	6:20	7:20	8:20	9:25				
Buzsák ...	5:15	6:31	7:32	8:32	9:35				
Csátelep ...	5:25	6:41	7:41	8:41	9:43				
Szt.-Tamás ...	5:35	6:51	7:53	8:53	9:52				
Pécska ...	5:45	7:01	8:02	9:02	10:12				
9. sz. Őrház ...					10:26				
Battonya ér.		7:10	8:39	10:37					
Tompa ...			8:50	10:47					
Peregi major ...			9:00	10:56					
Mezőhegyes ér.		7:31	9:13	11:09					
Csanádpalota in.		7:35	9:20	11:20					
Nagy-laki kendergy.			9:41	11:43					
Nagy-lak ...			9:51	11:53					
Magyar-Csanád			9:58	12:03					
Apátfalva ér.		6:30	8:11	10:19	12:22				
in.		6:33	8:11	10:20	12:24				
Makó ...		6:52	8:23	10:40	12:42				
in.		6:55	8:25	10:47	1:07				
Kis-Zombor ...		7:21	11:04	1:24					
Gizi kitérő ...		7:38	11:21	1:49					
Deszk ...		7:55	11:32	1:59					
Szőreg ...		8:18	11:45	2:09					
Uj-Szeged ...		8:27	11:55	2:18					
Szeged ... ér.		8:31	9:05	12:00	2:22				

Szeged.									
H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.
I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
d. e.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.
11:30	12:18	1:50	2:45	4:10	6:14	7:19	8:24	9:29	10:34
11:40	12:28	2:02	2:55	4:20	6:24	7:29	8:34	9:39	10:44
11:48	12:36	2:11	3:03	4:29	6:33	7:38	8:43	9:48	10:53
11:57	12:45	2:20	3:12	4:39	6:43	7:48	8:53	9:58	11:03
12:14	12:54	2:38	3:32	4:57	6:53	7:58	9:03	10:08	11:13
		2:53	3:47	5:05	7:09	8:14	9:19	10:24	11:29
		3:13	4:07	5:15	7:19	8:24	9:29	10:34	11:39
12:41	13:29	3:33	4:27	5:35	7:39	8:44	9:49	10:54	11:59
12:51	13:39	3:43	4:37	5:45	7:49	8:54	9:59	11:04	12:09
1:00	1:20	3:53	4:47	5:55	7:59	9:04	10:09	11:14	12:19
1:14	1:21	4:03	4:57	6:05	8:09	9:14	10:19	11:24	12:29
1:49	1:21	4:13	5:07	6:15	8:19	9:24	10:29	11:34	12:39
2:11		4:23	5:17	6:25	8:29	9:34	10:39	11:44	12:49
		4:40	5:34	6:42	8:46	9:51	10:56	12:01	13:06
2:34		4:50	5:44	6:52	8:56	10:01	11:06	12:11	13:16
2:46		5:00	5:54	7:02	9:06	10:11	11:16	12:21	13:26
2:54		5:10	6:04	7:12	9:16	10:21	11:26	12:31	13:36
2:56		5:20	6:14	7:22	9:26	10:31	11:36	12:41	13:46
3:14	2:05	5:30	6:24	7:32	9:36	10:41	11:46	12:51	13:56
3:18	2:07	5:40	6:34	7:42	9:46	10:51	11:56	13:01	14:06
3:35		5:50	6:44	7:52	9:56	11:01	12:06	13:11	14:16
3:57		6:00	6:54	8:02	10:06	11:11	12:16	13:21	14:26
4:09		6:10	7:04	8:12	10:16	11:21	12:26	13:31	14:36
4:23		6:20	7:14	8:22	10:26	11:31	12:36	13:41	14:46
4:32		6:30	7:24	8:32	10:36	11:41	12:46	13:51	14:56
4:36	2:44	6:40	7:34	8:42	10:46	11:51	12:56	14:01	15:06

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza.									
Állomások	Helyi motor v.	V. v.	Helyi motor v.	V. v.	Helyi motor v.	V. v.	Helyi motor v.	V. v.	Helyi motor v.
	320	322	314						
	I. II. III. o.								
Arad ... ind.	6:10	12:01	este						
Ótvenes ...	6:31	12:21	este						
Zimánd-Ujfalv ...	6:39	12:29	este						
Uj-Szent-Anna ...	7:13	12:51	6:19						
Fazekas-Varsánd ...	7:21	1:00	6:29						
Simánd ...	7:36	1:17	6:36						
Nadabl malom ...		1:26	6:43						
Nadab ...	7:50	1:33	6:53						
Kisjenő-Erdőhegy ...	8:04	1:47	7:12						
Szekudvar ...	8:15	2:01	7:26						
Sikló ...	8:26	2:13	7:40						
Outlaka ...	8:35	2:24	7:53						
Elek ...	8:45	2:35	8:14						
Kétegyháza ... ér.	8:56	2:47	8:25						

Szeged.									
Állomások	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.
	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Szeged ... ind.		2:55	6:21	5:04					
Uj-Szeged ...		3:05	6:35	5:15					
Szőreg ...		3:15	6:45	5:25					
Deszk ...		3:25	6:55	5:35					
Gizi kitérő ...		3:35	7:05	5:45					
Kis-Zombor ...		3:45	7:15	5:55					
in.		3:55	7:25	6:05					
in.		4:05	7:35	6:15					
Apátfalva ...		4:15	7:45	6:25					
in.		4:25	7:55	6:35					
Magyar-Csanád		4:35	8:05	6:45					
Nagy-lak ...		4:45	8:15	6:55					
Nagy-laki kendergy.		4:55	8:25	7:05					
Csanádpalota		5:05	8:35	7:15					
Mezőhegyes in.		5:15	8:45	7:25					
Peregi-major		5:25	8:55	7:35					
Tompa ...		5:35	9:05	7:45					
Battonya ind.		5:45	9:15	7:55					
9. sz. Őrház ...		5:55	9:25	8:05					
Pécska ...		6:05	9:35	8:15					
Szt.-Tamás ...		6:15	9:45	8:25					
Csátelep ...		6:25	9:55	8:35					
Buzsák ...		6:35	10:05	8:45					
Arad ... ér.		6:45	10:15	8:55					

Arad.									
H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.	H. M. V.
I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
d. e.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.	d. u.
10:38	1:27	3:20	6:31	7:00	7:55	8:50	9:45	10:40	11:35
10:55		3:33	6:44	7:13	8:08	9:03	9:58	10:53	11:48
11:08		3:45	6:55	7:24	8:19	9:14	10:09	11:04	11:59
11:22		3:56	7:06	7:35	8:30	9:25	10:20	11:15	12:10
11:38		4:11	7:21	7:50	8:45	9:40	10:35	11:30	12:25
11:54		4:26	7:36	8:05	8:59	9:54	10:49	11:44	12:39
12:02		4:39	7:49	8:18	9:12	10:07	11:02	11:57	12:52
12:20		4:57	8:07	8:36	9:30	10:25	11:20	12:15	13:10
12:23		5:00	8:10	8:39	9:33	10:28	11:23	12:18	13:13
12:30		5:01	8:11	8:40	9:34	10:29	11:24	12:19	13:14
12:42		5:16	8:26	8:54	9:48	10:43	11:38	12:33	13:28
12:47		5:21	8:31	9:04	9:53	10:48	11:43	12:38	13:33
12:58		5:32	8:42	9:15	10:04	10:59	11:54	12:49	13:44
1:18		5:53	8:60	9:33	10:28	11:23	12:18	13:13	14:08
		6:10	8:03	9:50	10:45	11:40	12:35	13:30	14:25
		6:26	8:19	10:06	11:01	11:56	12:51	13:46	14:41
		6:41	8:34	10:21	11:16	12:11	13:06	14:01	14:56
		6:57	8:50	10:37	11:32	12:27	13:22	14:17	15:12
		7:12	8:65	10:52	11:47	12:42	13:37	14:32	15:27
		7:28	8:81	11:08	12:03	12:58	13:53	14:48	15:43
		7:43	8:96	11:19	12:14	13:09	14:04	14:59	15:54
		7:59	9:12	11:35	12:30	13:25	14:20	15:15	16:10
		8:14	9:27	11:50	12:45	13:40	14:35	15:30	16:25
		8:30	9:43	12:06	13:01	13:56	14:51	15:46	16:41
		8:45	9:58	12:21	13:16	14:11	15:06	16:01	16:56
		9:01	10:14	12:37	13:32	14:27	15:22	16:17	17:12
		9:16	10:29	12:52	13:47	14:42	15:37	16:32	17:27
		9:32	10:45	13:08	14:03	14:58	15:53	16:48	17:43
		9:47	11:00	13:23	14:18	15:13	16:08	17:03	17:58
		10:03	11:16	13:39	14:34	15:29	16:24	17:19	18:14
		10:18	11:31	13:54	14:49	15:44	16:39	17:34	18:29
		10:34	11:47	14:10	15:05	16:00	16:55	17:50	18:45
		10:49	12:02	14:25	15:20	16:15	17:10	18:05	18:59
		11:05	12:18	14:41	15:36	16:31	17:26	18:21	19:15
		11:20	12:33	14:56	15:51	16:46	17:41	18:36	19:30
		11:36	12:49	15:12	16:07	17:02	17:57	18:52	19:46
		11:51	13:04	15:27	16:22	17:17	18:12	19:07	20:01
		12:07	13:20	15:43	16:38	17:33	18:28	19:23	20:17
		12:22	13:35	15:58	16:53	17:48	18:43	19:38	20:32
		12:38	13:51	16:14	17:09	18:04	18:59	19:54	20:48
		12:53	14:06	16:29	17:24	18:19	19:14	20:09	21

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítésetek.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

645

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-3 napi befeccskendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásbau szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentv. küldetik. Feccskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11. sz. és a legtöbb vidéki gyógyszerárában. 3834

35-1906 vegr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1905 évi Sp. I. 1202/8. számú végzése következtében Trutia Pater aradi ügyvéd végrehajtó javára, Borlea Juon, Lukács Juon, Horga Nikola a Petru, Mócz Vasziile, Horga Juon Huicu, Horga Joana férj. Bol-sán, Hek Pável, Borlea Pászku Juon, Biszorka Szamion, Biszorka Militon, Borlea Vasziile Minucz, Krisán Pável, Martin Pászku, Borlea Petru, Mihucz Juon a Togyeriki, Harló Szolomon, Zimbrán Bibies Militen, Dán Zicharie, Martin Pável a Sucului, Biszorka Gyorgya a Csumi, Horga Militon a gigi, Zimbrán Petru a Marici, Zimbrán Petru ui Judici, Bogye Veronika, Henk Glicor, Biszorka Éva, Lukács Markucz serulor, Lukács Juon, Marda Anucza Preskuraricza, Lukács Zorinka, Biszorka Juon, Martin Juon ui Militon, Pok-

sora Lie, Martin Pável, Poasora Juon kokosu, Zimbrán Pável, Darabucz Mitru, Mihucz Nicolae Martin Pável a csomlui, Horga Petru és Horga Filimon zimbrói lakosok ellen 268 kor. s járulékal erejéig 1906 évi január hó 12 én fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2995 koronára becsült következő ingó-ágok, u. m.: széna, lovak, ökrök, tehenek, borjúk, kecskék, juhok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybucyini kir. járásbírósnak 1906. évi V. 5/2. számú végzése folytán 268 kor. tőkekövetelés, ennek 1905 évi szeptember hó 26 tól járó 5% kamata és a jelen árverés kifizési költsége 22 korona erejéig Zimbrón, adósok lakásán leendő eszkölésére 1906. évi március hó 20 ik napjának délelőtti 9 órájától kezdődőleg és folytatólag határozottul kitűztetik és ahhoz a ven-ni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagybutyin, 1906. évi február hó 18. napján.

Klausner Jakab,
kir. bír. végrehajtó.

787

Kerestetik detail faüzletbe egy fiatal ember

ki hasonló üzletben pár évi
gyakorlattal bír

SINGER GYULA

fakereskedőnél. 795

WEGENSTEIN C. L.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

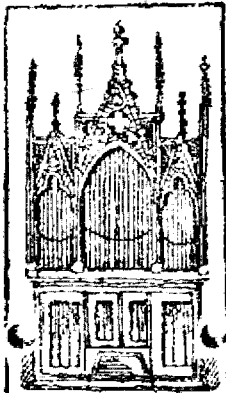
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállit kitűnő, leg-
ujabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításon
a nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

T. cz.

Van ezere csém tisztelettel értesíteni, hogy a landeck (Tiroi)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyárt-
mányainak délmagyarországi fő-aktarát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemny-
ságu a gázt lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm.
légnymásnál 290-300 liter acetyengáz nyeréséért jót
állók.

Ezt a carbidot következő árakon ajánlom:

483

1-3 mm. kor	84	temesvári raktárban
4-7 "	83	
8-15 "	82	
16-35 "	81	

(darabokban)

Tisztelettel

Kriser Ede.

Nem látta még?

Hegedüs Ármin

rőfös- és női-divat áruházát?

Okvetlen fáradjon el oda, mielőtt tavaszi szükségletét fedezné, óriási választékban lehet ott ruhaszövetet, vásznat, schifont és mindenféle rövidárut vásárolni.

Tulkövetelés kizárva! ——— Szolid, olcsó árak! ——— Kérem kirakataim figyelmes megtekintését!

Tisztelettel: **HEGEDÜS ÁRMIN.**

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!

HEGEDÜS ÁRMIN

ARAD,

SZABADSÁG-TÉR 17. SZ.

A vértanu szoborral szemben.

Dr. Schwartz-ház.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily poton áron beszerezhető.

120—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 3 utczai, 1 elő és 1 cseledszobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906. évi márczius hó 12 én d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is a gazdasági ügyosztálynál megtehetők.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi február hó 26 án tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelésén nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Ez az a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó berral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint fejfájás, fejbűfűgés, gyomorfájás, felfuvalkodás, rosszullét hányással, melyek üdült gyomorbajoknál mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszor után meggyógyultak.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint azo-
matlanság, valamint vértörődés a máj, lép és végérszervezetben (hämör-
hoidai betegség) a gyökérbor által gyorsan eltávolítható. A gyökérbor megszűn-
tetli az étvágytalanságot és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belek-
ben felgyülemlett ideganyagokat.

Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,** **időes bágyadságnál és kedélytelenségnél,** valamint gyakori fejfájás, **álmátlan éjjeliek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a gyengült életörönek frisse erőt ad. — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elő-
segíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcsere és vértképzést, megnyug-
tatja a felcsigázott idegeket és új életkedvet ad. Számos elismert és hálaírat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben 4 ft 1.50 és 8 ft 2. —** a gyógyszerárak-
ban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogovác, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesut, Var-
jas, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibi, Guttenbrunn, Maria-Badna, Lipps, Kevaszinoz, Világos,
Agria, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtics,
Simánd, Szt-Márton, Mőosa, Kevermes, Kunágota, Tornyó, Battanya, Szemlak, Perjámos,
Sándorháza, Pézszak, Knež, Billeđ, Boparas, M-Jóosa, Gyertyámos, Kis-Beoskere, Új-Besse-
nyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józsaffalva, Belinoz, Lupo, Kizla,
Butyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Caermő, Kis-Jenő, Sikló, Székudvar, Elek, Kőtegyháza, Gyula,
Új-Klyós, Apáczs, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácskőháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes,
Pitvaros, Csand-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Matzföld, Lovrin, Nagy-Kikinda,
Szakálháza, Mohala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb
helyén Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerár-
aiban.

FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD urak gyógyszerárak Aradon, 8 és 10bb
utveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat
üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól 1894

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FELE GYÓGYFÜBORT.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14
karatos aranyból és finom
ezüsből, ugyancsak arany,
ezüst, orosz tulaezüst és min-
dennemű fém és inga, fái,
ébrasztó órák rendkívül nagy
választékban, olcsó árak mellett
kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész-nél

Arad, Szabadság-tér,

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

4456—1906

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi mi-
nisteriumnak körrendelete nyomán
ezennel közlirre tesszük, hogy a
Német birodalommal kötött állat-
egészségügyi egyezmény folyó évi
márczius 1-én életbe léptetettvén,
az „Állategészségügyi értesítőben“
közvetítették az egyezményben és
az ennek zárjegyzőkönyvében fog-
lalt rendelkezések, úgy az egyez-
ménynek a magyar korona orszá-
gaiban való végrehajtása érdekében
szükséges utasítások.

Az „Állategészségügyi értesítő-
ból“ elegendő készlet áll rendelkez-
zésre s ez a nyomtatvány az ér-
deklődőknek portómentesen fog
megküldetni, ha az illetők ez iránt
a m. kir. földmívelésügyi ministe-
rium III/3. ügyosztályához címzett
levélben, vagy levelező lapon for-
dulnak és pontos címet közölnek.

Arad, 1906. évi márczius hó 8.
A városi tanács 2

PRO HIRDETÉSEK.

Jóforgalmu szatocsüzlet

Teleky-utca 25. szám alatt eladó. 780

Eladó

saját termésű és saját főzésű finom 10 liter seprőpálinka és 8 liter törkölypálinka. — Bozsgán Sándor szállóbirtokos Mondorlak, u. p. Glogovác. 786

Széna

25 waggonnal azonnal eladó Bozsebesen Szaiff Zoltánál. 780

Szalonna,

74, zsír 80, friss sertés hus 72, füstölt hus 70, füstölt sonka 90, füstölt kolbász 90, friss kolbász 76, paprikás szalonna 78, szalámi 1.65, swartli 70, friss tepertő 68. Rózsa paprika 1.20. 50 kigrammonként bérmentve szállít Garai Károly Arad, Árpád-tér 4 szám. 781

Fiatal segéd,

ki a cipő-, kalap- és férfi-divat szakmában teljes jártassággal bír, felvétetik Buchsbaum és Társa cégénél, Aradon. 777

Vegyeskereskedés!

Orsovai duna-hal!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy Aradon, Deák Ferencz-utca 39. sz. alatt van, a Sebessy-féle asztalos árúk gyárával szemben az orsovai halhoz címzett Breger I. özég üzlete szombaton egész nap zárva, vasárnap egész nap nyitva van.

Legjobb és legalkalmasabb purim ajándékok szép friss halak.

Minden nap kis küldeményű friss dunai halak érkeznek. Halak kilója 30 krajczártól feljebb kaphatók. Kedden és csütörtökön nagy tok-halak érkeznek, szerdán érkeznek a legfinomabb lazacok. A nagyobb és finom halakat kérem előre rendelni. — Ezenkívül érkeznek naponta potyka, harcsa és nagy fogas.

Továbbá kaphatók mindenféle déli-gyümölcsök és zöld főzések.

Felhívom az uraságok b. figyelmét, kiknek zöldség-ujdonságaik vannak, azokat a legmagasabb árban megveszem szállításra.

A halak Éles Ármán ur fióküzletében ugyanazon árban kaphatók, mint nálam.

A nagyérdemű közönség becses partfogását kéri

Luttwak I.

343 teljhatalmu üzletvezető.

Postai megrendeléseket Luttwak I. Arad, Deák Ferencz-utca 39. szám alá kérem intézni, ahol azok a következő órán belül leküldetésre lesznek elintéztve.

1-2-3-as

új és használt vas pénzeszekrény, állandó raktáron, használtakat újakra becserelek. Pollák Arnold szállító, Arad. 662

Kerestetik

egy nagyobb bor-sör-, és szeszertál üzletbe egy megbízható pincelegény. Sajátkezüleg irt ajánlatok, eddigi működéséről elnyert bizonyítványok másolataival és fizetési igények megjelölésével czimzendők X. Y. 10 Arad Postrestant 785

Egy rövid zongora

eladó. Deák Ferencz utca 36. sz. alatt. 793

Kiadó

Herkulesfürdőn a Dalszínház vendéglő és kávéház szabad villany, vízvezeték és jéghasználattal. Levélbeli megkeresések Arad, Postafiók 38. szám alá intézendők. 791

Árusítok

kilóját savanyu káposztát 14 kr. 0-ás lisztet 14 kr. Bab, bors, len-cse literje 14 kr. Bildhauer Lajos Orczy-utca 19. sz. 792

Szavaltok márczius 15-ikére

a Kovács—Maurer-féle iskolai szavaltó könyvben. — Ára bérmentes küldéssel (pénzt előre beküldve 50 fillér.) Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében, Arad 285

Ne hezen hallóknak

Naturl. Gross

a Plohn A.-féle újonnan javított és úgy a bel mint kültőlön szabadalmazásra előterjesztett hallódob (D. R. G. M. 269339) nélkülözhetetlen. Fülzugás, ideges fül-fájás, időközli rossz hallás (nem süketeknél) ellen kitűnő. Ezek vannak használatban! Igen sok köszönő iratot kaptam orvosoktól és uraságoktól, amelyek naponként érkeznek hozzánk. Alantabb két köszönőt! Küldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik és darabonként csomagolási és szállítási díjjal együtt 10 koronába, két darab 16 koronába kerül. Köszönő levelek és prospectusok ingyen es bérmentve.

Plohn Alfred, München A. 131. Isarthalstrasse 26.

Igen tisztelt Plohn ur! Feleségem, ki már 5 év óta fülzugásban és nehéz hallásban szenvedett, alig 3 hónapig használta az Ön halló dobját és teljesen meggyógyult, úgy hogy örömmel tudathatom Önnek, miszerint 5 év óta először hallotta az őra kettyegését. Iparkodni fogok az Ön nagyszerű találmányát mindenütt a legjobban ajánlani és kívánatra mindenkinek készséggel szolgálok utbaigazítással.

Uim.

O. K.

28. 12. 05. Plohn Alfred urnak, München.

Kérem küldjön egy hallódobot használati utasítással Dr. G. orvos ur utasítása értelmében. 3892

Tisztelettel G. J.

Termény-üzletem számára egy fiatal

irodatisztet

k e r e s e k.

Olyanok, kik hasonló minőségben már voltak alkalmazva, előnyben részesülnek. 790

Czim a kiadóhivatalban.

Magyar királyi Államvasutak üzletvezetőség Aradon.

3566—1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének központjában szükséges könyvkötői munkálatok ra ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

Ezen munkálatok 1906. évi május hó 1-től számított 3 évre, vagyis 1909. évi április hó 30-ig adatkak ki.

Az ajánlati árkimutatás nyomtatványa az alulírt üzletvezetőség I. osztályában a segédhivatal vezetőjénél a rendes hivatalos órák alatt hétköznapiokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig díjmentesen beszerzhető, vagy kívánatra postán is megküldetik.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat az aradi üzletvezetőség központjának könyvkötői munkálataira a 3566—1906. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1906. évi márczius hó 24-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 korona, azaz egyszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1906. évi márczius hó 28-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárára letendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzkepen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de soha sem névértéken felül fogának számíttatni. A készpénzben letéti összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felsajánlott pénzösszegre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Az ajánlattevő csak aradi lakos lehet, vagy a mennyiben máshol folytatna könyvkötői ipart, ajánlatának elfogadása esetén köteles volna Aradra átköltözni és itt iparengedélyt szerezni.

Aradon, 1906. évi február hó 24.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Alapított 1860.

Arak tekintetében versenyképes vagyok.

3 darab

szines divat-ing

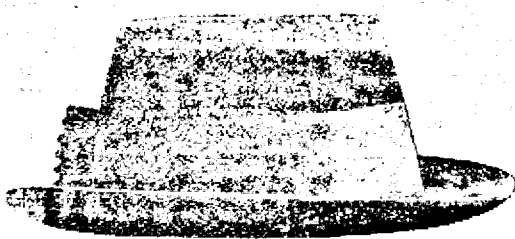
(batiszt utánzat) 4 frt 70.

Angol zephir ingek remek színekben vannak raktáron.

Fehérneműeket legkitűnőbb szabásban készítem el.

Arak kitűnő minőségeért üzletem jó hírneve kezkesedik! — Czábbellekért az 1889. párisi világ és több más kiállításon kitüntette!

MÜNZI.

Fővárosi és angol divategylet által választott kalapokat legnagyobb választékban tartom raktáron!

ARAD.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb nyakkendő ujdonságok láthatók.

Legerősebb kötésű tavaszi és nyári

harisnyák.

3 pár dohány és szürke szín . . . frt —.72
3 pár divat csikos „ —.90
3 „ selyem utánzat 1.—
3 „ divat csikos cerna 1.45

